

СПОРТ
Гадсаькх деттарак йола
яхь д'айихьар Магасе

16

ИАЛАМ
Галам лорадара
т'ехьа ба вай мехкара
дешархой

15

СЕРДАЛО

1923 100 лет

WWW.SERDALO.RU

ГІАЛГІАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№45 (12622)
Лайчилла
бутт,
23 ди, 2023 шу

Газет арадувл 1923-ча шера
майтсела бетта 1-ча дийнахьа денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Сийлен хьарак»
яха орден
еннай

ЮРТБОАХАМ
Баьсти дувш дола
ялаташ чуэцаш латт

6

ГІИШЛОШЪЯР
Республике керда
ишколаш хьалгьеш
латт

8

КЪОНА ТІЕХЪЕ
Галг'айчен къона
гвардейцаш
даькъалабийцар

9

КАРАГІДАБННАР
«Росси» яхача гойтам-
кхетачен юкъера,
Галг'айчен стенд
хьаьший теркам
т'лаозаш я

10

МОХК БОВЗАР
Географически диктант
яздир вай мехка

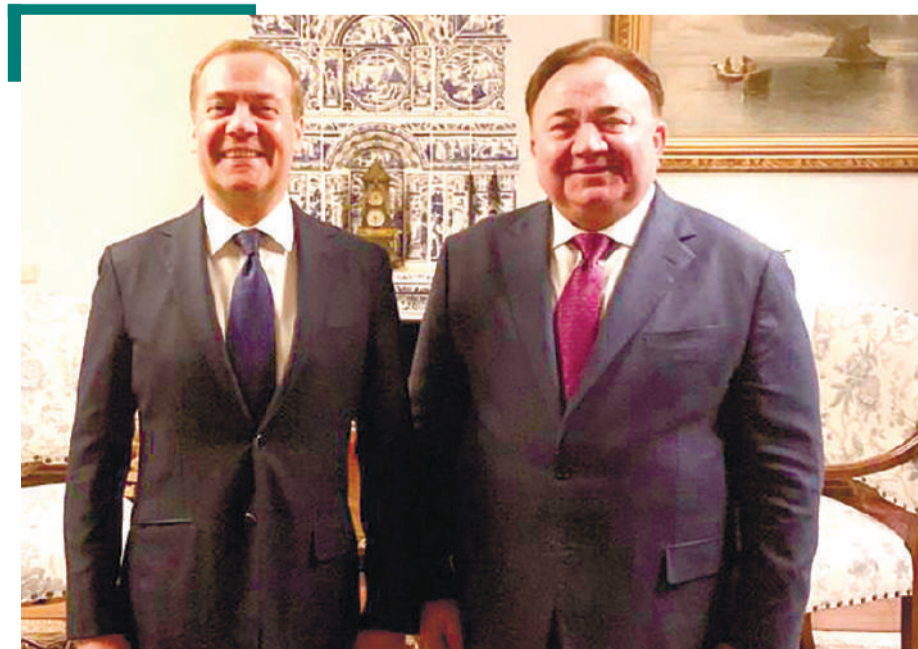
11

@gserdalo
vk.com/gserdalo
Дзен сердало
www.serdalo.ru

Доттаг'ала наькъ т'ла Белоруссецара бувзамаш хьаллоацаш, хьайоаг'ла Галг'айче

2

Лоарх'аьме къамаьл

Галг'айчен
Кулгалхочун
Келаматанаькъан
Махьмуд-Іаьлий
в'ашаг'ікхетар хилар
Медведев Дмитреца

2

Челябински областе Гюлла волча Галгайчен викало РЭФа юкье дакья лаьцар

Султиганакъан Йоакъап

Челябински областе Гюлла, Галгайчен викал волча Эсамарзанакъан Амира дакья лаьцар эрсий экономически кхетачен юкье, дукха ха йоацаш, кхь дийнахьа из дГайихьар Челябинск-Шахьаре.

«Челябинске дГайихьа эрсий экономически кхетаче, мехка Гяьдало вIашагГьелла, центро хьаллаьца яр, цо таро хилийтар тайп-тайпарча доакъошкара цихеза експертш, Гяьдала болхлой, граждански юкьарлонна доакъашхой вIашагГюха. Цига дувца таро хилар мехка вахара хьалаш дикагIа хургдар, экономика ЧIоагГьяр, хьалхашка латта декхараш кхоачашдар.

Из кхетаче белгалйоалаш яр доакъашхой, дувчача дешай майдаш, иштта експертш дукха хиларца. Цига йийцар балха тIа пайда лургбола оагIув; дIахо, тхоайла дIа-юха дагдаолаш, болх лелабар а вIашагГделлар. Оаха, дика хеташ, хьаллоац моттигашта юкьера кхетаченаш, къаьстта хам бу моттигерча Гяьдало из хьаллоацаш хилара», - аьлар, Челябински областе Гюлла, Галгайчен викал волча Эсамарзанакъан Амира.

Белгалду, цига Росс ерригача моттигашкара вена хиннача 3000 доакъашхоцо, цу юкьера 160 къамаьл даьча експертш дийцар инвестицеш дегIаяра Iаткъаш дар, цар балха овсарле совьяккха езаш хилар, экономика-цара бувзам лелабе безаш хилар, дегIаахар, кхьдола дешаш.

Массавола доакъашхо цхьатарра лохаш вар, Российски Федерациен экономически низ ЧIоагГьербгола никь.

Белоруссецара бувзамаш хьаллоацаш, хьайоагIа Галгайче

Султиганакъан Йоакъап

Галгайчено ший дакья юкьеху Беларуссеца культурно-гуманитарни бувзам лелабара, яхаш, дийцар «Сердало» газетага Галгай Республикан Кулгалхочун зарбан болх лелабаша.

«Галгай Республикан кулгалхо Келаматанакъан Махьмуд-Гяьла дакья лоацаш хилар, доазол арахарча Гюлакхий министр Лавров Сергей керте а волаш, Москве МИДа дIахьош хиннача, РФ моттигий кулгалхой Совета 41-ча кхетаченна юкье», - йоах хоамо. Келаматанакъан Махьмуд-Гяьлас белгалдир; из болх вай республиканна лоархаме ба, аьнна. ДIахо а халкъашта юкьера бувзам лелабара, цо пайда бахь. Цхьайолча Беларуссеца, Гуржий мехкаца бувзам лелабарах йолча проектх дийцар. Карарча хана, туризм накъайоал халкъашта, паччахьалкхенашта юкьера бувзам ЧIоагIбара.

Дукха ха йоацаш, Беларуссеи Галгайченои барт баьб, из оагIув дIахо дегIаюалайра тIехьа. Цунна нийса кийчъеш я Кавказа сий долча лоамашка Гюлла туристаш лелара йола проект. ЛаьрхIар дикагIа кхоачашдара, говзанчаш къахьегаш

ба Беларуссена, Галгайченна юкье фецара кемаш леларгдолаш. Галгай Республикан Кулгалхоцо яхачох, цу проекто таро хулийтаргья Российски Федераци дунен тIарча туристически оагIонашка дукхагIа дакья ло-

ацаш хилийта, культурни-гуманитарни бувзама боарам лакхье, Беларуссецара Росс паччахьалкхен дIа-хьа леладу Гюлакхкхы тIа тоаде. Иштта вай мехко лаьрхIад, лоалаха ядача моттигашца пайдане хургдола бувзамаш оттаде.

Галгайчен Кулгалхочун Келаматанакъан Махьмуд-Гяьлий вIашагIкхетар хилар Медведев Дмитреца

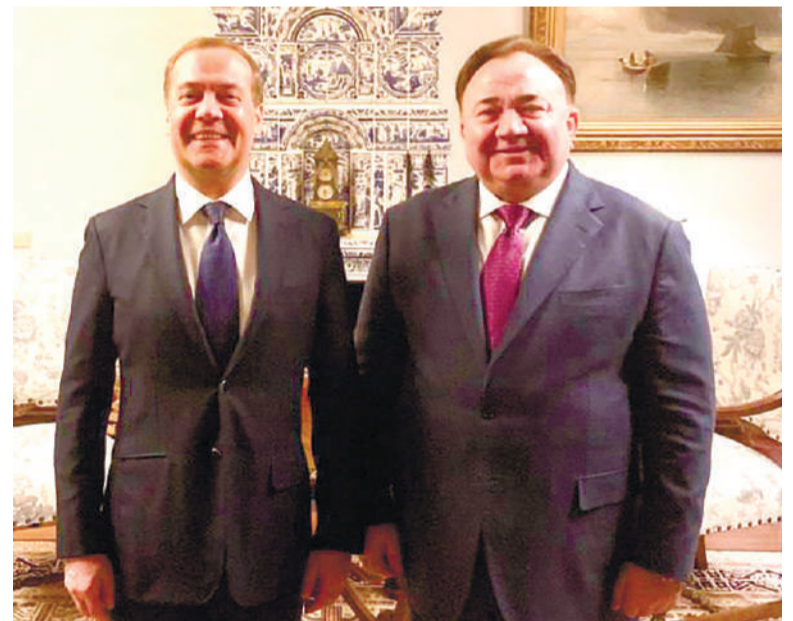
Султиганакъан Йоакъап

Галгай мехка кулгалхочун Келаматанакъан Махьмуд-Гяьлий вIашагIкхетар хилар «ЦаI йола Росси» яхача Ерригроссийски политически парте председателца, Российски Федерацие кхерамзлен Совета председателца заместителца Медведев Дмитреца, яхаш, хоам бу газетага мехкадаь зарбан болх лелабараша.

«Дмитрий Анатолевицаца оаха дийцар массехк лоархаме дош, цу дакье дукхагIа теркам тIаозаш

дола хьалха хила дезача Росс Президентта хоржамашца, Галгайче партийни проектш кхоачашьярца, СВО доакъашхой-тIемхой дезалаш хьаллацарца дувзаденнараш, - аьлар ший телеграм-каналага Гюлла Махьмуд-Гяьлас.

Белгалдаккха деза, мохк вахара-экономически оагIорахьара дегIакхувлаш йола белгалгьаьха проектш тахан Галгайче толамца кхоачашьеш хилар, иштта вIаший тIехь-тIехьа, биззача боараме кхоачашду российски бIухой, Даьхен га доаккхаш бола турпалаш хьаллацар.

«Сердало» газета редакце керда видеостуди дIайолаю

Султиганакъан Йоакъап

Галгайчен кепайоазон керттерча «Сердало» яхача газето керда видеостуди дIайолаю, цунга Гюлла моллагIа ха яьннача наьха таро хургья тайп-тайпара балхаш довза. Цох дийцар газета шеф-редактора Курскенакъан Ибрахима.

«Вай республикан вахаре хIара дийнахьа нийслуш долча лоархамеча дешашца дувзаденнача хIамаех го а деша а

йиш хургья наьха, цу видеостудега Гюлла», - аьлар цо.

Видеостуде бергболча керттерча балхаш цаI хургьба, мехка белгалбаьннача нахаца хургдола къамаьл.

Редакце журналисташа цу балха тIа шоаш де лаьрхIа керттердар белгалдаьд: сиха хоам бар, дика чулоацам хилийтар, наха а паччахьалкхенна а цох пайда балар.

«Сердало» газета редакце видеостуде хьоашалгIа бех, хьабала пайда болаш, теркам тIаозаш, ший балхаца дувза-

денна хьаькьал, из болх бечаша говзал йолаш, дувца хIама дола нах. Хьамсарча республи-

кан исторех, цун дикача нахах бола гойтам кхолларгба вай цхьана.

«Нива» яха машин йигийтар вайцигарча депутата, СВО бѳухошта лаьрхӀа

Газданаькъан Ахьмад

Донбассе дӀахьоча тӀема операцен лаьрхӀа, мичча-хьа гӀолла чакхӀоалаш йола «Нива» яха машин елар Паччахьалкхен Думан депутат волча Татренаькъан Муслима. ТӀема доакъашхоша йи-йхаяр из машин, дукха ха йоацаш хиннача къамаьла юкье.

«Коталон ди гаргакхоачий-таш, воашта могочох гӀо деш хила деза вай цу наха», - аьлар депутата. Татренаькъан Муслим массахана царна гӀо деш хьавоагӀа. Падувха барзкъаш, коптераш, бус сердал тела хӀамаш, спутникови телефонаш, кхача, иштта кхыдараш а кхажийтад цо цу бѳухошта. Лозабараш болча вахе, дарбанчешка хул депутат.

«Амал де кийчлун ди» яха къамаьл хилар ГӀалгӀайче

Гаьгенаькъан Мартина

ГӀалгӀайче, дешархошта лаьрхӀа тематически къамаьл хилар, из хетадаь дар «Амал де кийчлун денна», аьлар «Сердало» газетага из кхета-че вӀашагӀьеллараша.

«Оалкамарча культуран ЦӀен болхлочунга БӀарахой Баширага гӀолла «ГБОУ СОШ-берий беша» дагӀаца берашка дӀакхачийтар дисциплина мишта хила еза, вахаре нийслуш долча чоалханеча хьалашта мишта дукхӀотташ хила веза, иштта кхы а дукхӀадараш, эскаре амал дарца дувзадена хьалаш а цу юкьедоагӀаш.

Культурни-салоама центра викало иштта масал доаладир, Сийлахь-боккхача Даймехка тӀема доакъашхой дагалоацаш, бераша турпалхо санна лоархӀ, бѳухой лаьрхӀа ца деш, деррига къам а, цу халача шерашка цо доккха Тазап эза хиларах», - аьлар хоамо. Белгалду, ерригроссе «Амал де кийчлун денна» бераша теркам Табахийтар; физкультурах, викторинах, лертгӀа хаттараш оттадаь, шоашта кхетам луш хилар бахьан долаш.

ГӀалгӀайчера сенатор вахар, СВО доакъашхой хьаллоацаш йолча ганза филиале

БӀарахой Муслим

Мехка кӀира чудоагӀаш, укх деношка БӀарахой Мухарбик вахар ГӀалгӀайчен «ДӀаьхен лорабой» оалача СВО доакъашхой хьаллацара йолча ганза филиале.

«Цун кхетаче хилар цу моттига кулгалхочунца Оздой Муслимаца, цо ганза болхлошца доккха декхар кхоачашду, бѳухошта, цар дезалашта, ветеранашта новкъостал деш, СВО доакъашхой хьаллоацаш», - аьлар ший телеграм-канале БӀарахой Муслима. Тахан цу ганза гӀадаьхка декхараш да, юридически, вахара

оагӀорахьара вай ДӀаьхе лораеш латгарий хьашташ кхоачашдар.

«ДӀаьхен лорабой» ганза филиало кхоачашду, цкъа хьагӀава мара ца везаш, хьалхашка нийслуш дола декхараш, из да лорашкара новкъостал, вахара гӀалашо, психологически новкъостал, балха оттар, дешара моттиге дӀаоттар, санаторно-курортни дарба дар, иштта кхыдола агӀтонаш. Цул совгӀа, СВО веннача бѳухочун дезала гӀахьожам лоаттабу, цунна эшар фуд хьожаш.

Сенатора, филиала кулгалхо хьаллаьцар, иштта СВО доакъашхочунна, цун дезала эшаш дола новкъостал де кийча хилар белгалдир.

Запорожски областа Токмакски кхаленна 26 тонн гуманитарни новкъостал дахьийтар

Курскенаькъан ИбрахӀим

Запорожски областа Токмакски кхаленна 26 тонн гуманитарни мухь бихьар. Ишколашта, колледжашта лаьрхӀа вайцига 9000 дешара-методически литература гулдир.

Бахархошта вай мехка арахецаш дола даараш дихьар: Iажаш, коартол, хох, помидораш, москала дулх, молаш дола цӀена хий, яхаш, дийцар «Сердало» газетага ГӀалгӀайчен Кулгалхочуни Паччахьалкхени зарбан болх лелабераша.

«Цу юкье дика дакъа лаьцад вай дешархоша. Цар гулдаьд ишколай библиотекашта эшаш дола исбахьален литература. Цу тайпарча дикача гӀулакха юкье цар дакъа лоацаш хиларца, вай Юмабу уж дикагӀа хила, эшача новкъостала кийча хила, нахага кхажьа халоний масалаш гойташ. Вай дӀахо а новкъостал лоаттадергда, фу эш хьажара гӀаийцача Токмакски кхаленна. Уж вай мехкахой ба, новкъостал доацаш бита йиш яц», - аьлар Келаматанаькъан Махьмуд-гӀаьлас.

МагІалбика кхален ГИБДД, суда пирстопий цхьана рейд хилар

Курскенанькъан Ибраһим

МагІалбика кхален наькъ тІа, ахча дІа ца луш лелараш сецабеш, рейд еча хана, 80 эзар сом доаллаш дола декхар хьадаькхар. Рейд дІайихьар МагІалбика кхале ГІолла йолча УФССП, иштта ГІалгІай Республіке ГІолла йолча Россе МВД УГИБДД цхьана, яхаш, дийцар «Сердало» газетага ГІалгІай Республіке ГІолла йолча МВД зарбан болх лелабераша.

«Рейд цхьана дІаяхьара бахьан дар, административни ГІод, иштта кхьдола декхараш такха безам боацараш гучабахар. МагІалбика кхален суда пирстопаша, ларххІача программно-аппаратни комплекс новкъосталца автомобиля декхараш доахараш гучабьхаб. Цхьан дийнахьа 29 водителъ соцавир», - йоах хоамо.

Цу тайпара рейд дІаяхьарах, цу моттиге тайп-тайпара декхараш хьадаха таро хилар. ДухагІа уж дар коммунални декхараш - 35 эзар совгІа сом, йоалах (налог) доагІа ахча - 26 эзар, ГИБДД тега ГІод - 18 эзар сом гаргга.

Наьсарерча культуран цІагІа XXXIV конференци дІахьоргья единороссаша, оагІой бетта 2-ча дийнахьа

Султигананькъан Йоакъап

«ЦаІ йола Россе» яхача парте конференци дІахьош хургба единороссаш, Наьсарерча культуран цІагІа, Іан хьалхарча бетта 2-ча дийнахьа.

«Сердало» газетага из хоам бир парте викалаша. «ТІумхой Мухьмада кулгал деш, дІайихьача Президиума моттигерча политически кхетаче белгалдир из ГІулакх. Цига дакъа лоацаш бар цу оагІон секретараш, мехка исполкома къахьегамхой. Цу ГІулакхх бехктокхаме бараша ергья эшаш йола кийчо», - йоах тхогарча хоамо.

Хьалхашка мел этта хаттараш доашхаш, дІахо де дезар белгалдеш, болх дІабихьар цига.

Росгварде ветеранаш даькъалабийцар

Султигананькъан Йоакъап

ОМОНа ветеранашца вІашагІкхетар дІадихьар республикерча Росгварде. Из хоам «Сердало» газетага бир цигарча болхлоша.

«Тема-политически балха

оагІон кулгалхочун ГІонча волча Албетков Андрейс доккха баркал оалаш, даькъалабийцар ветеранаш бехктокхаме къахьегаш ха яккхарах, денал дола болхлой кхебараш», - йоах тхогарча хоамо.

Іаьдала балхарча ветераний ерригача Россе юкьар

лен 15 шу дизара хетаяь яр из кхетаче. Шоай балха декхараш кхоачашдеш, вахар хьадараш дагалаьцар цар. Кьилбаседа Кавказерча наьгварде эскара хьалха латгача генерал-полковник волча Захаров Сергейгара, Кьилбаседа Кавказерча ветераний юкь-

арленна кулгал деча полковникагара Цапко Александрагара баркал оалаш, даькъала бувцаш, каьхаташ делар ветеранашта. Белгалде деза, вай мехкара росгвардейцаш деналца, майралца Даьхе лораш, дИза шоай декхараш токхаш хьабоагІилга.

ДІадахача шерашка даь 57 зулам гучадаьккхар вай республике

Султигананькъан Йоакъап

ГІалгІай мехка 2023 шера тохкамхоша дІабихьача балхо дІадахача шерашка даь хинна 57 зулам гучадаьккхар, царех 9 уголовни ГІулакхашца дузаденна да, 25 геттара чІоагІа даь зулам санна лоархІаш да, яхаш, хоам бу «Сердало» газетага ГІалгІай Республіке ГІолла йолча Россе СК СУ.

«Цунах дийцар, дІадахача шерашка даь зуламаш тахкара бола болх бувцаш, боахамашта юкьерча аналитически тоабо. Из дІайихьар ГІалгІай Республіке ГІолла йолча Россе СК СУ, цунна кулгал деш вар урхаллен кулгалхочун декхараш кхоачашдеш вола Котананькъан Шамал. Иштта теркам тІабахийта беза аьлар, бокьонаш лораеча болхлоех лечкъаш лелараш лахара ГІулакх

тоадара», - йоах хоамо.

Цу лоархІамеча кхетачене дакъа лоацаш хилар ГІалгІай Республіке ГІолла йолча МВД тохкама урхалленна чудоагІача доакьой болхлой.

Ше къамаьл деш Котананькъан Шамала белгалдир, дІадахача шера, къаьстга чІоагІа а геттара чІоагІа а даь зуламаш гучадоахаш баь болх; Россе СК органий керттера ба, аьнна; из да

цу наха йоагІаш йола кхел ца еш юсаргІоацилга.

Кхетаче дІахьош, белгалдир профессионални балха тІа даьха толамаш хилар, баьча балха боагІаш бола мах бир.

Бокьо йоацаш баха ховшара ГІулакх тохкаш да республике

Султигананькъан Йоакъап

Бокьо йоацача тайпара Шолжа-Шахьаре Іеш хиннача наха духьала, ГІулакх хьадийллар МВД болхлоша. Из хоам «Сердало» газетага бу цу моттигерча къахьегамхоша.

«31 шу даьннача, Киргизе-ра хьавена ваха хайнача сага духьала ГІулакх хьадийллар Іаьдало. Тохкама болх

дІабихьача, МВД болхлошта гучадаьлар, РФ баха, къахьегабокьо луш дола каьхаташ доацаш, Азербайджанера хьавенача пхе сага цо баха ховша новкъостал даьлга.

Цу нахага Россе доазон тІа къахьегаб йиш йола бокьонаш яц. 2022-ча шера Іан хана денз 2023-ча шерга кхаччалца, цхьан фирман ГІишло чу бахаш хиннаб уж. Шолжа кхалерча судо тохкаш да из ГІулакх дІахо.

Цеча ЖIарга викалаша говзанч-хъехам белар гIалгIай студенташта

БIарахой Муслим

Укх деношка, Iарпенакъан Ю. А. цIерагIча колледже, Россе Цеча ЖIарга викалаш баха хилар цига дешаш болча студенташта лорий новкъосталах латта говзанч-хъехам бала, яхаш, дийцар «Сердало» газетага дешара моттиге.

«Цу юкъедаогIаш дар, чоалхане хьал этта моттиг нийслейя, хьалхарча арIагIа де дезар ховргдолаш йола лекцеш ешар, вахаре цох пайда мишта эцаргба дIагойтар, малагIа хьалхара гIо де деза кулгашца. Бераша, дика а хеташ, дакъа лацар говзанч-хъехамашка, цига дийцар кхерамзлен, унахцIенон дешаш, иштта говзанчашка хаттараш тийлар», - йоах хоамо.

Колледжа кулгалхоша баркал аьлар Российски

Цеча ЖIарга, цо иштта дешара унахцIенон дакъ гIа новкъостал дарах.

Белгалдаккха дезаш новкъостал Iомаде, цунцара студентий дика таро лоархIамедар довза. хилар хьалхара лорий гIо-

Даьла духьа ций дIачутеларашта, ахча лургда

Гаьгенакъан Марина

Ций дIачутелаш, Даьла духьа из берка-те болам хьаллоацаш, хьабоагIарашта ахча дала лаьрхIад «Российски Це ЖIарг» яхача моттигерча оагIон болхлоша. «Сердало» газетага из хоам бир цу гIулакха хьалхалаттараша.

«Наха гIо деш лелача цу моттиго из болам дIабакьара бахьан да, халача унахош-та цийца кхоачам хилийтар. Эшаш дола ций дIачудала, е тIехьа тIайоагIача хана ций дIачутеларца гIо деш хургволаш, ший ций малагIча тай-пара да гучадаккха дагахьа 3 мл ций дIачудала йиш я сага цу дийнахьа. Хала лазараш долча наха доккха новкъо-стал хул хIара сага дIачулуца цийх», - дийцар тхога цу моттиге болх беча Ноакаст-хой Адама.

ГIалгIайче кийчлуш я, хьалхарча новкъосталах йолча Ерригроссе чемпионатага

Гаьгенакъан Марина

ГIалгIайче дакъа лоацаш хургья, Москве дIахьош йолча хьалхарча новкъостала Ерригроссе чемпионате, яхаш, дийцар «Сердало» газетага ГIалгIай Республикан берий, кагирхой Ерригроссе болама отделене зарбан болх лелабераша.

«ГIалгIай Республикера цига гIоргба «Хьалхарчар болам» ВДДМ доакъашхой. Из дIаяхьа езаш хиларца дувзаденна, кьонача юкъарлонхоша семинар чакъьяккхар, из йир, «Российски Цеча ЖIарга» моттигерча отделене хьал а лоацаш, болама

болхлоша.

Iомалуш бола болх беш, берашта довзийтар тайп-тайпарча хьалашка нийсбенна-ча наха хьалхара новкъостал мишта де деза, дегаца, пехкашца дувзаденна хьал хьалхарча арIагIа мишта тоаде деза, хьалхара лорий сиха новкъостал дехар мишта хила деза. Иштта каст-каста могаш боацараша е цар гаргарча наха деш дола гIалаташ малагIаш да а дийцар, - йоах хоамо.

Белгалду, хьалхара новкъостал дарах йола чемпионат хургья лайчилла бетта 18, 19 деношка, цига дакъа лоацаш хургба Российски Федерацие 89 моттигера нах.

«Йийллача наIарий ди» яха болам дIабихьар вай мехка

Коззой Мадина

«Йийллача наIарий ди» яха болам дIабихьар эндокринологически диспансере. Шекара диабет оалача лазара духьале еча денна хетадаь дар из гIулакх. Из хоам тха газетага бир унахцIенон гIулакхх йолча министерствос.

«Мах бала ца безаш, чак-хбала йиш йолаш бар цига ба-хархой. ДегIацара шекар ду-сташ, анализаш дIаэцаш, на-хага хьожаш, бар лораш. Ба-хархошта дийцар цу халача лазаро дегIа беча Iоткъамах, хьалхадаккхар, мел лоархIаме да хан-ханнахьа лорашта тIаваха чакхволаш хилар. 50 совгIа саг чакхвал-лар цу дийнахьа.

Iилман-практически кон-ференци дIайхьар лораша цига цу дийнахьа. Дийцар, диспансера хьалхашка латта-ча декхарех, кхоачашде дез-зарех.

Юстице министерствон болхлоша кхетаче дIайихьар дешархошца

Гаьгенакъан Марина

Илдарха-ГIалий тIарча № 1 йолча ишкола дешархошца, кхетаче дIайихьар юстице министерствон, адвокатий Московски палатан болхлоша. Из хоам «Сердало» газетага бу ишколечра къахьегамхоша. «Дерригача дунен берий Денна хетаяь яр из кхетаче.

«18 шерга кхачанза долча бера бокьонаш» яхача темах къамаьл дир цар дешархошца. РФ дезала кодексо белгалгьяьча бокьонех дийцар дешархошца республикерча юстице министерствон оагIонна кулгал деча Хамхой Iалихана, адвокатий Московски палате болх беш волча Доврбиканакъан Башира. Къамаьла юкъе бераша хайттар, язбаь лоткъам тохкаш мел ха йоаккх, аьнна, иштта дукха кхьдола хаттараш дир цар», - йоах тхогарча хоамо.

**Гаьгенаькьан
Ислам Россе
Почтан
ГалгIайчен
филиала
кулгалде
хьожававь**

Курскенаькьан ИбрахИм

Гаьгенаькьан Ислам вавь 1988 шера. Шиь лакхара дешар дийша ва: 2010 шера цо яккхай Майкопера паччахьалкхен технологей университет (паччахьалкхен муниципальни урхаллен факультет), 2016 шера – Россе паччахьалкхен бокьоний университет (юриспруденце оагIув).

2007 шера денз, из болх беш хиннав ГалгIай Республикан УФПС – «Россе Почта» ФГУП филиала технологей тоабан хьалхле лелаю болхло волаш. Цу хана денз, из тайп-тайпарча отделашта керте лаяттав. 2018 шера цох хилар операционни урхаллен кулгалхочун гIонча. Ардара бетта денз, ГалгIай Республикан УФПС – «Россе Почта» АО кулгалхо ва.

**Хий тоадир
Шолжа-Шахьаре**

Султиганаькьан Йоакьап

Шолжа-Шахьаре мехкадаьтта базаш йолча дозон тIа телха хин турбаш тоаеш хилар цу даькъ тIара кьахьегамхой. «Сердало» газетига из хоам бир цигарча болхлоша.

«Болх йистебаллалца хий дIасоцадаьдар Восточни, Солнечни, Заовражни оалача урамаш тIа», – йоах шахьара администраце. Турбаш лийлха моттигаш дукха кьахьега дезаш хул.

Ара моллагIа тайпара хатоттам хиларах, наха хий хилията герташ, салоIам боацаш кьахьег цу гулакках бектокхаме бараша. Привокзальни, Менделеева оалача урамаш тIа дабихьар дукха ха йоацаш цу тайпара болх.

Блаьсти дувш дола ялаташ чуэцаш латт

Курскенаькьан ИбрахИм

Мехка юртбоахама министерстве аргIанара кхетаче дIайихьар паччахьалкхен предприятий кулгалхоша. Кергтерча дешаех цаI дар; блаьсти дIадувш дола ялат, коартол, баьцадаараш чуэцар, яхаш, дийцар «Сердало» газетига ГалгIайчен министерствон зарбан болх лелабераша.

«2024 шерара ялат дIадер вай мехка йистедаьннад. ХIанз укх сахьате чуэцаш дар тIехьа кхачаш дола ялат да: хьажкIаш, гидуаргаш, даьттакхеш, коартолаш, баьцадаараш. ХьажкIаш, 20 603 гектара тIа дIайийначарех, 14 503 гектар чуийца яьннай, фуальяьхай 62 463 тонн, юкьера хьувкьам гектара тIара 43 центнерга кхоач.

Коартолаш, чуэца езараш, 1359 гектар я, царех чуийца

яьннай 1 335 гектар, планах чуэцаргья 30 125 тонн, юкьера хьувкьам гектара тIара 240,5 центнер йолаш. Дийлалача лаятта дIадийна баьцадаараш чуийцад 511 гектара тIара, план кхоачашгьяь 8 161,8 тонн, юкьера хьувкьам хилар гектара тIара 183 центнер. Гидуаргаш чуийцай 2 114 гектара тIара, 2 325,4 тонн, чхьовга - 1250 гектар, лаьрхIар - 1375 тонн яр, нагахьа 11 центнер гектара тIара

хуле. Ялат чуэцара юкьеьккхай 592 техника», – аьлар кхетаче предприятий кулгалхоша. Гурахьа дIахьош дола кхашкара балхаш дIадахьара эшаш мел дар долаш да.

ВIашагIкхетар дIахьош, иштта дийцар республикан боахамашка зе ду дийнаташ дукха хиларах, уж доаде дезарах, иштта ГУПа боахамашка дIахьош долча балхашта юкье нийслуш дола цьаьца хаттараш а.

**Хьайбай беркат
даржаш латт
республике**

Коазой Мадина

Укх тIехьарча ийс бетта, дикка дебаш латт вай мехкара хьайбай беркат. Бежана, устагIан, коа тIарча оалхазарий дулх дар республике хьа ма эцца.

Из хоам «Сердало» газетига бу мехкарча паччахьалкхено. Массе оагIорахьа аьттув болаш

да вай мехка ер шу. Соакха хинначул 5,7% дукхагIа я шура, 11,6% дукхагIа да фуаш.

«Деррига тошкаш дIабихьача балхо хьахьокх, 2025-ча шера хьайбай беркат 9% лакхагIа айдала дезилга, 2030-ча шера – 25%. Цу юкьедолх дулх, шура, фуаш, жена тIера доаккха тха», – белгалдир паччахьалкхен зарбан болх лелабераша.

Вайцигарча наха Молочанске балхаш дир

Султиганаькьан Йоакьап

Вайцигара аварийно-меттаоттадара тоаба хьожаяьяр Запорожски областа Пологовски кхален Молочанск-Шахьаре, цо дика дакъа юкьедихьар, цигарча Iаьдало дехарах, ЖКХ даькъ тIара балхаш деча, яхаш, хоам бу «Сердало» газетига ГалгIай Республикан паччахьалкхено.

«Балха говзал лакха йолаш, лаьрххIа пхи саг чувоагIаш тоаба яр цига 600 метр вIаштIара даьча ценошка хий чудилла яха хиннар. Из дар Молочанск-Шахьара Новая яхача урам тIа. Из доацаш а, вайцигара бахача болхлоша сердал а тоаяьй Шев-

ченко урам тIа» – йоах хоамо.

Укхаза кьахьегаш ба шоай балхах дика кхеташ бола нах, гIишлон, монтажни, иштта кхьдола балхаш цар хьалхара деш дац. ХIанз укх сахьате, уж ба, шахьара поликлиникерча котельнеца дувзаденна балхаш деш.

КхоалагIа дакъа болх баьбанныб. Кастга лорашта йоагIаш йола йIовхал лоаттаергья, дIайха хий хургда. Цу тайпара декхараш кхоачашдеш хилар чоагIа лоархIаме да, хIанз ара шелал отташ хиларца дувзаденна, Молочанска бахархой вахара хьал тоадара из ца хилча даргдоацар а да.

Палестинерча наха лаьрхIа хIамаш дIаяхьийта кийча я

Султиганаькъан Йоакъап

Палестинерча наха яхьийта Илдарха-Галий тIа гуль-яь хIамаш кийча я. Из хоам бир «Сердало» газетага ша-хьара мэре.

«ХIамаш, шоай хила езза-ча беса дIа-хьа нийсьяь, яш-кашка лочуехка, дIаяхьийта мара ца езаш, кийча латт. По де безам бола саг Мага-серча «Тешам» яхача моттиге дIатIаваха веза», - йоах тхогарча хоамо.

Шахьара бахархоша, чIоагIа дог лазаш, хьаллаь-цар из гIулакх. ХIаравар шийна могоар де гIертар. БIарччача тоабаша доккха новкъостал даьд, уж хIамаш гульеш. Масала, № 3 йолча ишколерча «Дикал йовргьяц» яхача тоабо гулдаьча ахчаш молхаш ийцай.

Вай къаман наха чIоагIа Iаткъаш хIама да Палестине доаллар. Уж нах моастагIех кIалхарбахар дех вай масса-не Даьлагара!

ПалгIайчен бахархой кхачан даараш гулдеш ба, Палестинерча наха лаьрхIа

Султиганаькъан Йоакъап

ПалгIайчера гумани-тарни новкъостал да-хьийта лаьрхIад Пале-стинерча бахархошта, яхаш, дувц «Сердало» газетага ПалгIай Рес-публикан миннаце.

«Мехка бахархоша, лоIамхоша, ганза болх-лоша кхачан даараш гул-деш латт Палестинер-ча Газа сектор оалача моттиге дIадахьийта. Цу юкьедоагIа ханахьа тал-хаш доаца даараш. Цъхан яьшка чу я, шин дийна-хьа 5-6 сага тоьаргIо-лаш яа хIама. Уж ханахьа дIакхоачаргIоацилга тер-кал а деш, цъхан шерга кхачалца талхаш доаца даараш да кийчдаьраш», - йоах хоамо.

ПалгIай Республикан кулгалхочо Келамата-наькъан Махьмуд-Иаьлас аларах, мехка 19 юрта хьайийллай гуманитарни новкъостал гулдара йола моттигаш.

Республикан Иаьдало, миннацо, кхьича боаха-мий, гIулакхий кулгал-хоша моттигерча ба-хархошта баркал оал, цу лоархIамеча гIулакха уж юкьебахарах, цар иштта новкъостал де нигат хи-ларах.

ПалгIайчен столице, Палестинерча наха гуманитарни новкъостал де лаьрхIа ба

Султиганаькъан Йоакъап

ПалгIайчен столице Ма-гас-Шахьаре, Палестинер-ча бахархошта лаьрхIа гу-манитарни новкъостал вIашагIтохаш ба, яхаш, дий-

цар «Сердало» газетага ша-хьара администраце.

«Гуманитарни новкъостал гулдеш йолча моттиге хь-ийеш я дикал йола молхаш, ха чакхъяланза йола кха-

чан продукташ, тIабувхабу гIирс», - аьлар мэре. Белгал-доаккх, гуманитарни новкъо-стал гулдеш йола моттиг укх адресах хилар: Магас - Ша-хьар, Заьзганаькъан Идриса цIерагIа проспект, 2. Моттига

кулгалхо ва Хулаганаькъан Мухьмад.

Новкъостала юкье дакъа лаца ловраша укх номерах телефон хьатоха еза: + 7 928 098 68 64.

ПалгIайчен бахархоша 10 дийнахьа 104 тонн гуманитарни мухь гулбир

Курскенаькъан ИбрахИм

ПалгIайчен бахархоша 10 дийнахьа 104 тонн гума-нитарни новкъостал гул-дир Палестине бахача наха лаьрхIа. Уж дар кхачан да-араш, чаьтараш, метта по-артал, зIамига пешкаш,

генератораш, молхаш, тIабувхабу гIирс, иштта кхы дукха хIамаш.

Доккха новкъостал ду цу даькъе, мах боацаш наха гIо дераша. Дукха вай бахар-хой шоай мел болча дезал-ца хьаух цига новкъостал де,

яхаш, дийцар «Сердало» га-зетага ПалгIайчен Кулгалхо-чуни Паччахьалкхени зарбан болх лелабераша.

«ПалгIайчен Кулгалхо-чо баркал аьлар Палести-на бахархой дагалаьца хьа мел баьхкарашта, тахан хало кхача диса из къам хьаллаь-

царашта. Гуманитарни нов-къостал, иштта вай деш дола дуIа - уж кергтера да, тахан вай де йиш йолчо. Вай Рес-публика цIаккха а юстара юсаргьяц, эшача новкъостал ца деш, вай массайолча хана хиннад цунна кийча», - йоах хоамо.

К е л а м а т а н а ь к ь а н Махьмуд-Иаьлас белгалдир, из вай деш дола новкъо-стал хинна Iац, из вай хал-къашта юкьеба бехктокхам ба. Вай исторега, культурага хьежжа, вай новкъостал де дезаш да, кIалвисар хьалла-ца везаш да. Цо таро хулий-таргья Палестина гумани-тарни хьал тоадарал совгIа, кIеззига мукъагIа наьха са-теде а. Цу дикача гIулакха юкье дакъа мел лаьцарашта баркал хилда, Дала маьлехь долда цар сагIа.

Туркаша-месхаша дикача гIулакха болх дIабихьар

ГIазданаькъан Ахьмад

Шоай къам Сталина баьча тийшача балхах мехка-даьккха аргIанара шу долаш, вайцига бахача туркий-месхий викала-ша МагIалбике сагIа делар, цIеннах чу а отташ, таро йоацача наха.

«Туркий-месхий лаьт-танца къахьега Iема ба.

ДукхагIча даькъе цар ду юртбоахама балхаш, шоай кулгашца хьалкхеду цIена даар, цул тIехьагIа базар тIа из докх, наха хетташ, дика маьхалдоалаш а да. Таро йо-ацарашта, шоай кулгашца хьалкхедь цIена даар делар цар, МагIалбика бахархошта сомех дизаа дола тIормеш, лакхара дикал йола баьцада-араш дIадийкъар.

Цар иштта дIадихьар

шоай къаман доккхагIа долча ноахалах, Сталина кьизал лайнарех дола дага-лоаттама ди», - аьлар «Сер-дало» газетага МагIалбик-Шахьара администраце. Гур-жий ССР баьха туркий-мес-хий 1944 шера лайчилла бетта 14 -ча дийнахьа мех-кахбаьхар. Цу къаман балан ди да из. Тахан а тIехьа Мес-хетерча туркий шоай хьам-сарча мехка баха таро яц.

Йоккхача Ачалкхера урам тоабеш латт

ГІазданаькъан Ахьмад

МагІалбика кхале, урамаш тоадеш, болх дІахьош латт. Йоккхача Ачалкхера Ломоносова цІерагІа урам, жагІеи ГІуми тоссаш, шаьрбеш боакх болхлой.

«Юрташкара урамаш, шелал отталехь, тоадаь даха гІерт тхо. Йоккхача Ачалкхерча Ломоносова оалача урам тІа ГІуми жагІеи тесса, из ЈотоІабеш, шаьрбеш боакх болхлой», - дийцар «Сердало» газетага кхалерча администраце.

Юрташкара вахара хьал тоадеча даькъе, эггара лоархІамергІа йола моттиг дІалоац наькъаша.

Авари хиларах, цхьа саг веннав ГІалгІайче

Курскенаькъан ИбрахІим

Наьсарен доазув кхоачалуча, Майски оалача юрта дІабодача цІермашиннаькъа юкхе, «Мерседеси» «Лексуси» ши машен вІашкакхийтар, яхаш, хоам бу «Сердало» газетага ГІалгІай Республике гІолла болча МЧСа зарбан болх лелабераша.

«14 сахьат 20 минут яьннача хана, «112» яхача номерах хоам бера, Майске дІаводача, цІермашинникъ болча даькъ тІа автомобилаш вІашкакхийттай, аьнна. Уж яр «Мерседес 221», «Лексус» оала машенаш», - дувц хоам.

Цу моттиге яхар «АьРЗИ» ПСО виь саг чувоагІаш йола тоаба, цхьа техника. Хатар хиннача дІакхьача; гуш хилар, вІашкакхийттача машенех, цаї лотаенна хилар. Цига цхьа саг велар, шоллагІчунна човнаш йир, из дарбанче дІавигар.

Республике керда ишколаш хьалъеш латт

Султиганаькъан Йоакъап

Мехкарча шахьарашка, юрташка хьалъеш латт керда ишколаш. 420 бера моттигаш хургйола беркате ишкол хьаелларгья кастта Йоккхача Ачалкхе. «Дешар» яхача къаман проектага гІолла, дІахьош ба из беркате болх. Из хоам «Сердало» газетага бир гІишлой балхах йолча министерстве.

«Цу юрта керда ишкол эшаш йола дукха ха яр. Цигара ши ишкол берех хьалйикъа латт, дІачубаха цхьаькха ишкол ца хиларах. Цул совгІа, цхьадолча берий чІоагІа гаьна дІааха дезаш хул. Беркатеча къаман проектага гІолла кастта атта-

чахьа даргда берий, хьехархой гІулакх», - белгалдир гІишлой гІулакхех йолча министерстве.

ДІадахача шера аькхи эшар чудолаш, хургья керда ишкол. ХІара болх ше-ший аргІагІа дІахьош боакх болхлой.

Культуран цІа хьалдеш латт, лоамашкарча керттерча юрта

Коазой Мадина

Къаьнарча гІишлон меттел; керда, бІарг тІаотташ дола культуран цІа хьалдеш латт ЖІайрахьа.

Из хоам тха газетага бу юртарча администраце. Бахархошта доккха совгІат да из. ХІаьта эггара чІоагІагІа цу гІулакха гІадъяхар я культуран цІен кулгал деш йола Цисканаькъан Тамара.

Цо дукха шераш даьхад, цу наькъ тІа къахьегаш.

«Кхозза вІаштІара даь хургда культуран цІа. 250 сага Јоховша моттигаш йолаш зал, библиотека, тайп-тайпарча кружокашта лаьрхІа кабинеташ хургья цу чу; хоза, беркате гІишло хургья из», - йоах тхого бенача хоам.

Юрташкара хьал тоадарах йолча программага гІолла дІахьош ба из болх.

Алхастерча урамашкара наькъаш тоадаьд

Коазой Мадина

Шолжа кхален Алхастерча администраце новкъосталца Речной, Набережни урамашкара наькъаш тоадаьд,

яхаш, дийцар доал деча даькъ тІарча зарбан болх лелабераша.

Доккхий догІаш дийлхача, асфальт боаца наькъаш дохаду,

гІаш а машенашца а дІаваха йиш йоацача доал уж. Из бахьан долаш, юртарча администраце лаьрхІар, ший таронга хьежжа, уж ши урам тоабе.

«Тоадара балхаш деш, ГІум-

жагІа юкье бола (ПГС) хьарцар дир. Тоабе беза никъ бІаьха бар, шаккха урам дІалаьрхІача 1050 метр хулар цох», - йоах хоам.

Историко-этнографически музей хъайийллай ишколе

Гаьгенаькъан Мартина

Наьсарерча ишколе болх беш хургья историко-этнографически музей. Из хоам «Сердало» газетага бир кагирхой гьулакхех йолча комитет болхлоша.

«Россе берий «Хьалхар-чар болам» яхача кагирхой оаглон болхлоша, наха гьо деш лелараша кьахьегарах хьахилар из музей, шахьарерча №1 йолча ишколе. «Ханзара лаборатори. Прожектор» яхача проекто культуран гьулакха, къаман мотт Йомабара, истори лорадара тӀахьех кагирхой. ТӀехьагӀа къаман культуре, этнографу, археологе кьахьегаргдола говзанчаш кхебе лаьрхӀа ба из проект вӀашагӀьеллараш», – дийцар тхога кагирхой гьулакхех йолча комитете.

ГӀалгӀайчен кьона гвардейцаш даькьалабийцар

Курскенаькъан ИбрахӀим

спондентага.

Кьонача гварде ди долаш, ГӀалгӀайчен моттигерча «ЦаӀ йола Росси» яхача парте отделене дикагӀа кьахьегача лоӀамхошта совгӀаташ делар, яхаш, дийцар цига нийсвеннача «Сердало» газета корре-

Магасе хьинар чоагӀагӀа долча ялх сага «ЦаӀ йолча Россе» моттигерча даькьа кулгалхочо Кхоартой ИбрахӀима совгӀаташ делар. Цо баркал аьлар Коазой Лолитайна, Гарданаькъан Тимура, Гаьгенаь-

къан Мартинайна, Тебой Раянайна, Исмейланаькъан Мухаммада, цар дика новкьостал дарах юкьарлонна болх дӀахьош, парте кхетаченашка хьинаре даькьа лоацаш уж хиларах, «Кьона гварди» яха юкьара цьанкхетар дегӀадоагӀаца цар дикка даькьа

юкьедарах.

«Дег чура берашта баркал ала лов, шоашта хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара низ кхоачалба шун, хьамсарча мехка пайда бахьаш хилда шо, кӀаьд а ца луш», – аьлар Кхоартой ИбрахӀима.

«Россе бераш» яхача операце шоллагӀа даькьа дӀадоладеннад

ГӀазданаькъан Ахмад

Магасерча «Марем» яхача гимназе дешархошца кхетаче дӀайихьар, ГӀалгӀай Республице Глолла йолча МВД наркотикашта тӀахьожам лоаттабеча урхаллен викалаша, столицерча полице отдела, шахьара администраце болхоша даькьа лоацаш. Кхетаче

дӀайихьар, Еригроссе боахамашта юкьера «Россе бераш-2023» яхача балха чуйоагӀаш.

«Из кхетаче дӀахьош хиннараша шоашта хьалхашка декхар оттадаьдар; наркотикаш йоаржар, кхувш боагӀарашта, кагирхошта уж юкьейхар харцахьа а бехктокхаме а хилар хьалхадаккха, аьнна. Уж лела-

ерий болх юхатохар, корта бохабеш, дегӀа могошала латкьаш йола молхаш йохкара, эцараникь бехкар а дийцар цига.

Бокхийчар берашта дийцар наркотикех хьадоалача зуламах, уж законах доацаш лелаш вола саг уголовни бехктокхаме оттавеш хиларах», – аьлар «Сердало» газетага Магас шахьара адми-

нистраце зарбан болх лелабераша. «Россе бераш-2023» яха сихача профилактикан аргӀа дӀайолаелар лайчилла бетта 14-ча дийнахьа.

Уж ерига кхетаченаш вай кхувш йоагӀаца тӀехьен могошал лораче дагахьа еш я. Россе хургдолча дикача вахара хьалех лоархӀамерӀа дола цаӀ да из.

Хаоттам хувцабалар теркалдеш хила беа машенашца лелараш

Султиганаькъан Йоакьап

Хаоттам хувцабелча, машен лоралуш лехка езилга, геттара фийла хила везилга хьалхадокх ГИБДД болхлоша, машенашца леларашта. Из хоам «Сердало» газетага бу наькъашкара хьал лорадеш латтача болхлоша.

«ЦӀаьхха хаоттам хувцабелча, машен ма хулла шортагӀа лалла, яхаш, кхайкарал ду бахархошка. Гуйран денеш дох латташ доагӀа, кӀалха шаьра, тӀаьда хул. Цу тайпара хаоттам латтача хана, авареш хилара хьал айлу, цунга хьежжа, сабаре, фийла хила веза наькъашка лелар», – дийцар ГИБДД болхлоша.

Иштта цар хьалхадокх гӀаш леларашта, бокьвал а лоралуш, гонахьара хьал зувш хила наькъа дехьадувлаш. Ӏаламцара моллагӀа ди хоза да! Вай де дезар – лорадалар.

10 КАРАГІДАБЪННАР

ГалгІайче
«Ашарий атлас»
яха книжка
довзийташ,
моттиг хилар

Гаьгенаькъан Мартина

Шин томаж латта, «Дзурдзуки» яхача ИГОс арахийца книжка довзийтар Магасе. «Ашарий атласа» хьалхара ши том хетаяь я Хьоашаланаькъан Іаьланна, яхаш, дийцар «Сердало» газета корреспондентага.

«Цу лоархІамеча кхетачене дакъа лоацаш хилар Халкъа Гуллама Председателя заместитель Хьаьшанаькъан Аза, цигара вице-спикер Пхьаранаькъан Руслан, ГалгІай йозанхой, царна юкье Коазой Іийса, Мерашканаькъан Султан, Патанаькъан Йоакъап болаш, культуран болхлой, тайп-тайпара Іилманхой, иштта кхыбараш», - йоах хоамо.

Из проект вІашагІеллача Дзауранаькъан Танзилас, цунна новкъостал деш хиннача Дударанаькъан Анзора, 24 саг чувоагІаш йолча ший тоабача, царех 11 автораш а болаш, цхьан шера ах шера боккха болх баьб. «Дзурдзуки» яхача ГалгІайчен историко-географен юкьарлонна доакъашхоша, Іилман, культуран болхлоша тохкамаш даь книжка исторен ашарий, халхарий, инструментий, иллей дакъоех латташ да.

«Ашарий атласа» чудоагІа ХІамаш гулдаьд Россе 35 музееера, 18 архивера. Халкъа иллеш, ашараш, кхыдола культуран балхаш кхоачаш деш хиннарий биографеш цу тоабо гулийир, цар гаргарча нахага ГІолла. Ноташ увтатадеш хилар халкъа цІихеза композитор Чередниченко Александр. Абхазе Республикан цІихезача артиста Еуаз Зубера Іомайир ХІара ашара оаз, Агенаькъан Тимура 230 ашара оаз вІашагІеллар.

Кхы кІезигагІа дакъа юкьеданзар Шаденаькъан Ахмада, Москверча кьонача поэта таржам дир исторически йоазошта. Проекто таро лургья книжка арахекарал совгІа, цу балха кІийлен тІа бераш Іомаде а. Дзовранаькъан Танзилас яхачох, болх дІаболабеш, царна вІалла а дага дацар кандидатски диссертаци ца хиларал совгІа, боккха болх цу юкье боацаш хилар, цо дикка чоалханегІа дир хьалхашка лаьтта декхар.

Тохкама болх дІаьшош, гучадаьлар, тахан вай къаман юкье лелаеш йоаца 18 къаман ашарий инструмент хилар. Кастлуш, араьргья цхьаькха том, из язьяь хургья Новрбенаькъан Руслана сийна.

«Росси» яхача гойтам-кхетачен
юкьера, ГалгІайчен стенд
хьаьший теркам тІаозаш я

Гпазданаькъан Ахмад

«Росси» аьнна дІаьшош йолча халкъашта юкьерча гойтам-кхетаче йоаржаьча ГалгІайчен экспозицена хьаьший теркам тІаозаш цхьаьца хІама нийслу. Хьажа баьхкарий таро я Россерча моттига тамашийна хоза культура йовза, къаьнара галгІай къаман Іадат довза, лоаман мех-

кара хозаленаш го, дІадахача бІаьшерен сийдолча гІалашка хьажа.

«Росси» аьнна дІаьшош болча халкъашта юкьерча ВДНХ гойтаме, ГалгІайчено хьаьшашта йовзийт культурни программа, цунна юкьеболх халхархой, иллиалархой, къаман ашархой. Цул совгІа, интерактивни оалача тайпара самукьадалар а да цига,

царга хьажа вахача хІара сага таро я региона хьал ма дарра довза.

«Росси» яха гойтам-кхетаче доккхагІа дола вІашагІкхетар да, цо гойт вай мехка карагІдаьннараш. Из болх беш хургья ах шера - 2024 шера бекарга беттага кхаччалца. ГалгІайчен гойтам цига хургба цу ерригача хана, хІаьта лаьрххІа дола мехка ди цига хургда оагІой

бетта 8-ча дийнахьа», - аьлар «Сердало» газетага Москве болх беш болча вай викалаша.

Вай республика йовзаш я, ший мах болча культураца, Іадаташца, шоай балха мутІахьа болча наьха хьинарца. ГалгІайчен дІаяхача заман исторена, вайцига мара йоацача Іалама хозаленашта кхьча пачахьалкхенашкарча туристий а безам тІабода.

«Каьхат» яха исбахьален кино даккха
болабенаб вайцига

Султиганаькъан Йоакъап

ГалгІай мехка «Каьхат» яха исбахьален фильм даккха болабенаб. Из гойта лерхІ вай къаман автономни республика хьакхелла 100 шу дизарга, яхаш, хоам бу «Сердало» газетага мехка министрий кабинето.

Из кино даккхара проект хьаллаьцар моттигерча культуран министерствос. «Каьхат» яха кинолента - вай къамо лоархІаш болча, сийдолча кьонгех, мехкарех дувцаш хургда. Из вай истори да», - аьлар киностуде кулгалхочо, режиссера, сценариста Іамарханаькъан Амура.

Цо дийцар, кино доаккхача тоабо, республике ГІолла кийчон болх беш, бутт совгІа ха якккха хиларах. Кхоллама декхар кхоачашде эша моттиг хержар, декорацеш хьалйир, дукхача балха доакъошка эшаш бола нах хьахержар. Эггара чоагІагІа новкъостал деш я цу даькъ тІа ГалгІайчен пачча-

хьалкхе а къаьстта вице-премьер Йовлой Мухьмад а, из бахьан долаш цунна баркал ала лов.

Из кино хьакхолларо ГалгІайчен кинематографи дегІаяра доккха дакъа юкьеьхьоргда, иштта хьамсарча мехка бІаьшерен тІехьале гойтаргья.

Географически диктант яздир вай мехка

Газданаькъан Ахьмад

Палгай паччахьалкхен университетте д'адиьхар географически диктант. Х'анз ийсазлаг'а д'ахьош ба из къамашта юкьера боккха болам. Цун керттера бахьан - гео-

графи яха Илма наха де-задалиитар, цу оаг'онцара лоарх'амедараш довзийтар.

«Географически диктант эш наьха цу оаг'онцара кхетам лакхбе. Х'ара шера д'акхухьаш кхетаче я из. Географеча дувза-

денна физически, экономиче-ски, социальни оаг'онаш чуло-ацаш хаттараш дар цига.

Шоашта географи мишта йовз хьежар бахархой. Цох чакхьаннарашта сертификаташ лургда. Университете д'ахьоча цу балхо дикка пайда бергба

аьнна хет кагирхошта», - дий-цар «Сердало» газетага цигарча болхлоша.

Хьат'абоаг'ача бетта 12-ча дийнахьа диктант дика яздаь-раш сайтага г'олла бовзаш хургба.

В'аший сатохаш хиларах, дувц республикерча библиотекекан болхлоша

Газданаькъан Ахьмад

Наха юкьерча бувзамий, в'аший кхеташ, сатохаш хилара денна хетабаь; боккха гойтам д'абиьхар къаман библиотеке. Гойтама керттера декхар - мехкара тайп-тайпара къамаш в'аший лоарх'аш, моллаг'ича х'аман т'ехьа шоайла кхеташ, ладаташ, оамалаш лоарх'аш хилар мел лоарх'аме да д'адовзийтар.

«Гойтаме хьокха отгад'араша сага кхетама дукха х'ама довзийт. Вай боккхача мехка леш дукха къамаш да. Кхыча къаман ладат лоарх'аш, в'аший бувзам лелабеш, шоайла кхеташ хилар

лоарх'аме да тахан. В'аший лерх'ам болаш хила деза вай дерригаш», - дийцар «Серда-

ло» газетага къаман библио-текан болхлоша.

Уж дог-тийша ба, иштта

къамашта юкьера барт ч'оаг'ибеш болча гойтамах пайда бергба, аьнна.

«Россе дезадараш» яха олимпиада хилар вай мехка

Газданаькъан Ахьмад

«Россе дезадараш. Эрсий мотт: йоазон истори» яха ерригача Россе моттигаш чулоацаш йола олимпиада д'айиьхар вай республике. Шоай говзал д'ахьокхаш бар 5-8-ча классшкара дешархой.

Къаман библиотекои, дешареи Илмани г'улакхех йолча министерствон болхлошеи цхьана д'ахьош яр из

олимпиада.

«Наьсарерча, Шолжа-Шахьарерча, Маг'албикерча, Ж'айрахьарча библиоте-кашка д'абиьхар из болх. Олимпиада йистейоалаш дола шоллаг'а дакъа 2024-ча шера лан т'ехьарча бетта 29-ча дийнахьа хургда.

Котбаьнарашта лургда сертификаташ, грамоташ», - дийцар «Сердало» газетага къаман библиотекан болхло йолча Шаденаькъан Л.

Гамзатов
Расула 100
шу дизара
хетаяьча
яхье, толам
баьккхар вай
кадеташа

Б'арахой Муслим

«Гамзатов дагалоат-тавар» яхача ерригача Россе яхье дакъа лоа-цаш хиннача вай каде-таша толам баьккхар. Из хоам «Сердало» га-зетага бир кадетски корпусо.

«Къамий метташ хьал-лоацача «Д'аьй мотт» яхача ганзо г'о деш; д'айиьхар кагирхош-та, боккхийчарна юкье-ра яхьаш. Селий халкъа поэт, публицист, проза-ик хиннача Гамзатов Ра-сула кхоллам боаржабеш яр яхьаш.

«Эссе» яхача номина-цех шоллаг'а моттиг яь-ккхар кадет волча Долак-ханаькъан Руслана. 28 балл яьккхар цо. «Исба-хьален дош» яхача но-минацех 3-г'а моттиг кхьачар Ц'олой Адамга. Уж кийчбеш, царча болх д'ахьош хиннача г'алг'ай метта хьехархочун Бер-синганаькъан Марема ди-плом делар», - йоах тхо-гарча хоамо.

Белгалде деза, иштта йоккхача яхьашка кагир-хоша котало яьккхар - хье-хархочо къахьегар долга.

Эггара везагҫа сагах дола дош

Ноаной сурт-сибаташ – берий уйлашца

Тарчакханаькъан Сали

Хланз хьатҫадоагҫа кҫирандийнахьа, вай мехка дездергда Россерча наьна ди. Хетаргахьа, цул дезагҫа, хьамсарагҫа, машарегҫа цҫай хила йиш яц лаяттан букь тҫа. Дукха дийшад аз ноаноех лаяца йоазош, бакьда Осменаькъан Хьамзата аьннараш санна дола наьнах дола дешаш, шоай чулоацама кҫоаргалга диллача, дег тҫара доагҫаш хиларга диллача, хланз а цьханне аьннадац. Дешаргда вай уж дешаш: «Нана, маьржа-якх! Дизза хьо дайзачоа, ма доккха дош да хьо! Дийна йолча хана, бе боагҫаш бола хам хьа баь цьхаккха а саг хургвий-теш? Дукха дайна, хало йайша, дийнахьа а бус а хьай берашта йунал деш, наб йоацаш, сатем боацаш лийнна букаряха, ва са еза нана! Фу даь юхабекхаргба тхоаш бахьане йа лайна из боккха бала? Фу даь дицлургда хьа дҫайха кулгаш?..»

Бера наьнал чҫоагҫа эшаш саг хургвац, цун йовхал, йморзал, дикал цьханна таразаца оза йиш яц е оза а лургьяц. Из кьаьстга дика гучадоал, берашка шоашка ладийгҫа. Дукха ха йоацаш, пхелагҫа классе дагҫа берашца, «Стихаш хьакхоллар» яха тема йоаеш вар со. Тема йийца ваьнна, цҫагҫа бе болх луча хана, массанега аьлар аз: «Хьатҫадоагҫа урокага, хларане ший наьнах лаяца стихотворени язъелаш. Классе ешаргья вай уж». Са дехарга, массане дийгҫадеце а, дуккхачар ладийгҫа. Хларане ше-шийна хетар дувцаш, наьнах мугҫараш яздаьдар. Кезига-дукха хьатоадича, башха байташ хилар царех.

Ховш да, нана берий дикагҫа йола новкьост йолга. Цар барзкьа дуттар, кхача кийчбер, мотт буллар, хьалбо-

аккхар, деша даха бер кийчдер нана я. Кхы а дукха моттигаш я, цо берашта гҫо новкьостал деш. Цу хьакьехьа яздаьдар Овшанаькъан Мухьмад-Амина «Берий новкьост» яхача ший байта тҫа укх тайпара мугҫараш:

«Дика саг ва
Нана яхар,
Сийрдадоаккх цо
Бера вахар.

Ший де дезар
Ду цо говза,
Берий дегаш
Доахаш ловза.

Новкьостал ду
Деша ваха,
Дайна тетрадь,
Книжка лаха».

Мухьмад-Амина дувцар дуккхача берий вахаре нийслуш дола хлама да, кьаьстга а ишколе даха кийчлуча хана. Духхьал ишколе эшаш дола гҫирсаш йочудехка ца йеш, из ший бер, цо ишколе йоаккхача хана, мецдалар, хьогдалар кхераш; ах тҫормиг биззе сомаш, даараш, хиш чудехк нанас. Дог лазилга да из ший берах.

Эггара кьаьдагҫа фуд аьнна хьатгача; аз жоп лургдар, наьна кулг да, аьнна. Ширача замангара денз иштга лоархаш хьадоагҫа из. Харца хьа лела бер човхадеш, цунна тҫоара тохаш хуле, из лозадар кхераш тох нанас. Хьаьта цу кулгий беркатах дувца-м дешаш а тоьаргдацар. Цу хьакьехьа чҫоагҫа хоза аьннад вай багахбувцамцарча «Наьна кулг» яхача дувцар тҫа. Нана дийна йолча хана; хоза, унахцҫена хинна зҫамига саг, из дҫаьлчҫа гҫеллуш, тишлуш, воча ден тҫа кхачав. Хлама ховш волча сага дарба хьийхад цунна, наьна кулг кхетийта хлама диача; верзаргва хьо, аьнна. Цох хов вайна мел беркате, дарбане,

деза да наьна кулг. Цу дувцара чулоацам бакьбеш яр Тоачанаькъан Аминас язъяь «Наьна кулгаш» яха байт. Хьож вай цо фу аьннад наьна кулгех:

«Ара яле
Шийла, тҫаьда;
Наьна кулгаш
Хул са кьаьда.

Уж мо кьаьда
Хургбац гҫайба,
Адам хьоаст цар,
Хьоаст цар хьайба.

Араьяле
Ахкан беша,
Сомаш боах цар
Сона эша.

Накьайоаккх цар
Деша яха,
Кхело денна
Ириз лаха».

Дуккха ноаной дҫа а хьеккха, эггара хозагҫар хьахаржал, аьнна, декхар тҫадиллача; бера царна юкьера алхха ший нана хоржаргья аьнна хет сона. Иштга кхеллад вай дегаш, наьнацара бувзамаш. Мел биркье, гҫийла, цҫимхара, кьаьна из яле а; ший наьнал хозагҫа цьхаккха нана хетаргьяц бера. Нана дийна йолча хана, хлара ди кьаьга, малх хьежаш санна сийрда хул. Бакьда бокьонца бола цун хам, из дҫаьлчҫа мара ховргбац. Цьха лоалахо вар тха. Дикка ха яьнна а вар, кезигагҫа дале 40-50 шу хургдар цун. Дезал а кхувш боагҫаш, саг вар из. Цкьа хьалхагҫа да дҫаваьлар цун. Цу хана а вар из гҫайгҫане, бакьда нана дҫаьлчҫа, массанена дика хоалуш яр цун юхь тҫара а дег чура а сагто. Из дҫаьлчҫа мра аланзар цо: «Дуне даьсса хет сона», - яха дешаш. Нанас сага вахаре дҫалоацаш хинна лоархаме моттиг хьалйиза низ хургбац е йиший, е фусамна-

на, е йийий, кхыболча гаргарча наьна. Шедоа хлама хувца йиш йолаш да укх дунен тҫа, амма нана хувца низ кхоачаш хлама короргдац е лаяттан тҫа а е лаяттан кҫал а. Ше зҫамига яле, из зийнад Муцолганаькъан Софийс. Шийтга бер да цар дезале, царна массанена дҫаьла йовхал тоь дукха хана йоккха йоацача цар нанна. Из гу вайна йийига «Наьна хозал» яхача байтага гҫолла:

«Наьнах дувца
Безам боагҫа:
Хоза я са
Нана чҫоагҫа.

Нана йолчун,
Бац уж бегаш,
Вахар хургда,
Малх мо кьегаш».

Дунен тҫа мел долча хламатта еза нана. Из йоацаш хилча, дунен тҫара вахар лакьаргдар. Цудухьа аьннад гҫорваьннача гҫалгҫай поэта вайна массанена довзаш дола дешаш: «...Хоастам хьона, сийле хьона, деррига вахар, дунен ноахал хьайх хьаьданны нана». Бера нана езаш мо, нанна ший бер а деза. Цьха шира дувцар да вай кьаман багахбувцама юкье. Цо йоах, эггара хозагҫадола хлама да аьлчҫа, кьайго ший тҫаьда, бедар тҫайоаца кҫориг енай. Сона эггара чҫоагҫа кьахеташ вола саг ва, бер доацаш йола кхалсаг. Дика дале а, во дале а, ший сих хьаьданны хлама хилар лоархаме да. Эшшача гҫо деш, кьавелча хьа вахар хоздеш, хьалхашка лелаш тҫехье хила еза аьнна хет сона моллагҫа сага. Моллагҫа кхалсагах хила еза, «нана» аьнна цҫи яккха йиш йола саг. Бераш дараша из хлама дукха теркал ца дойя а, бакьда уж доацараш царех хьаг аьнна хет сона. Укхача дагдадох Хидренаькъан Паьтҫамата яздаь мугҫараш. «Са нана» яхаш я цун байт:

«Нана еза
Массанена:
Маьлха, миша,
Лоаман фена.

Нана еза
Сона, хишта.
Со а цунна
Еза иштга».

Цкьаза, воагҫаш е водаш, новкьа кхитгача сага хоатташ хул; хьанав, малав, мичара ва, аьле. Тҫаккха хоаттарех да ноаной малаш ба, мала яхаш я хьа нана. Ший наьна цҫи йоаккхача хана, бера хеталу из массанена йовза езаш санна, дерригача дуненна а цун оамалаш, гҫулакхаш, цкьа дайна ца йеш, дуккхача а гуш хиннад мотт цунна. Хланад из иштга? Бера дуне деррига а наьнаца да: цунгара йоабу кьаман мотт, нах

безар, царна тҫара хилар, кьахетаме хилар, кьахьега хар, эздеда лард, сатохар, сабар. Нанас гойтача масалга хьежжа хул бер хьакьтал долаш а, хлана аьлчҫа дикача гаьна кҫал во хетолг тҫадоалаш хилац, лаьрххҫа дҫадийнадеце. Юхе ягҫа гаьнах маза боаллаш хургда цунна кҫал тҫаьнна хетолг а. Из хетташ волча сага ший нана ца яйзача, бер цецдоалаш а нийслу. Со зҫамига волаш, дукха нийслора вахаре цу тайпара моттигаш. Иштга уйлаш хиннай хланз 6 «б» классе ягҫа Муцолганаькъан Паьтҫамата а, «Дикал» яха стихотворени язъеча хана. Берригаш а бац уж 6 мугҫа мара, бакьда уйлан кҫоаргал-м я, бух лаха этгача, из короргбоацаш. Нанас хьесташ дола бера дог санна, наьна дог дунено хьестар дезаш я дешархо. Маца хьестаргда дунено наьна дог? Цу хатгара жоп дала хала дац. Нана даим гҫозьяьнна хургья, нагахьа санна дунен тҫара бераш маьрша хуле, тҫом беце, уж меца е хьога деце, уж дешаш, дика нах хила гҫерташ дале, царна тҫа тхов бале, чудаха цҫа дале... Цу тайпара уйлаш сомайоах Паьтҫамата язъьча лоацача стихотворене. Еш вай из:

«Са хьамсара нана,
Хьа дикал
Доккхача дунено зуйла;
Вахаро
Хьесталда хьа дог,
Хьесташ мо йа бера уйла».

Лакхе вай мел йийша байташ берий цҫенача дег тҫара язъяь, хларане наьнах шийна хетар дувцаш я; сочинени, диктант, изложени санна; дҫагҫа-хьатҫа язъе гҫиртабац дешархой шоаш кхоллаш йола байташ. Хетаргахьа, царна кертердар хиннад кьаьстга шийна хетар байта мугҫарашка гҫолла дҫакхайкадар. Сона хеташ, царна из карагҫа даьннад. Еррига байташ дика яле а, амма царна юкье а белггала я аьнна хет сона, наьна сурт-сибат эггара хозагҫа кхолларца, Булгучанаькъан Иризас язъяьр. Цудухьа, из ешаш, чакхдаккха лов сона наьнах дола кьамаьл. «Наьна низ» яхаш я цун байт:

«Дег тҫа йоккха
Гҫайгҫа йайча,
Сиха дҫайоал,
Нана яйча.

Гҫайгҫо мел баь
Шод хьабаьсте,
Гҫаьдьюг нанас,
Боча хьаьсте.

Могаш я из
Бала бошо,
Ше йоландаь
Цҫенча дошо».

Болх бе Йема саг

Боккхий нах а къахъегарий мугларашка ба

Гарчакханаькъан Сали

Ишколе деша дагIача бераша Йомабеш ба «Хъаькъал дола воккха саги къиза аьлеи» яха фаьлг. Цу тIа вувца аьлано 60 шерал тIехбаьнна боккхий нах боабеш хиннаб; царех хъабала пайда бац, яхаш. Амма цъхан воккхача сага къарву из аьла, цун мел долча хаттарашта нийса жоп деле. Вешта аьлча, боккхача нахах а дукха дикаш хъадоалилга хъагойт цу фаьлга чулоацамо. Из фаьлг ба, цу тIа дувца йиш я хила йиш йоаца хIамаш а. Амма аз ювцаргIола ха яха кхалсаг фаьлга турпал а йоацаш, бокъонца вайна юкье яьха а хIанз яхаш йола а саг я.

Цо ший къахъегамца хъагойтад боккхача наха а дуккха дика гIулакхаш карагIдоалаш моттигаш нийслуга. Цунца къамаьл доагIаш хиннавеце а, из бIаргайна, наха ювцаш сона хеза кIезигагIа дале 50 шу хургда.

Наьсаре Йоахарганаькъан П. IцерагIа хинна «Электронинструмент» яхача заводо дукха хъаькъал, хьинар дола нах вIашагIтхехабар ший тIовна кIалха. Цу къахъегамца пхьоаллех боккха пайда хъабалар дерригача вай къаманна. 1962 шера денз, болх бе йолаеннача цун ахчах берий беш, столови, вIаштIара даь ценош, бIарчча заводской оагIув йойиллар, тикаш а нах баха гIишлош а йолаш. Ший профессионально-технически училище хъайийллар заводо, ГПТУ-14 оалар цох цу заман чухьа. Цу пхьоалле болх баьча нахах партийни, советски болхлой, гIорбаьнна спортсменаш, цихеза культуран болхлой, йозанхой, журналисташ хъахилар. Масала, Наьсарен кхален исполкома председател хинна Зурабанаькъан Габлий Мухьмад цига болх бе дIаволавеннавар, дукха дика самбисташ, дзюдоисташ хъалкхебаь Мерешканаькъан Яхьья цу заводе физкультурах вола инструктор хиннавар, цига къахъегамца дIаволавенна Саганаькъан Мурад хIирий пач-

чахъалкхен халхара ансамбле болх баь а СОАССР гIорваьнна артист яха цIи лелаш а ва. Берригаш бийца а варгвац. Заводе къахъегаш хиннача 1500 сага юкье дукха бар гIалгIай кхалнах а. Царех цаI я тахан са ювца безам бола Овшанаькъан Новдаш.

ХIара Гуйрийна, 8 сахъат далале, къахъегамца пхьоалле дIакхача гIерташ, сихбенна болхача наха юкье хулар юкьерча дегIара, къонахчун дар санна борал дола къона кхалсаг. Цу шерашка наьсархой завод дунен дуккхача мехкашка йовзаш, 33 мехко цун электрически бурош ийдеш яр. Цига балха бола дукха нах бар тхона юкье а кхьметтел тха тхоай дезале а. Цудухъа каст-каста хозар сона тхоай цIагIа, Новдаш хъоахаш. Эсала, кIезига, доастама хIама дезаш яц, яхаш, ювцар дукхагIа даькье. МасагIа хIама нийслу балха волча моттиге, фухха нийслоя а деналца из дIадерзаде ховрех хиннай заводо болхло.

Новдаш яь хиннай 1952 шера Казахстанерча Кустанай яхача гIалий тIа. Цун да Овшанаькъан Хоасбот а нана Оздой Калимат а цига мишта нийсбеннаб, дувца ца дезаш, вайна массарна дика ховш да. Сибре Ювугача хана, Хоасбот ваьхав Онгушта, бакъда 1957 шера вай мехках кхийтгача хана денз, цар дезал Наьсаре баьхаб. Уж баьхача урама цIи, цу хана денз, кхозза хувцаеннай. Сона дагадоагIаш, эггара хъалха Магистральни оалар цох, цул тIехьагIа В. И. Ленина цIи лелайир цо, карарча хана Кхартой Жабраила цIерагIа ба из. Наьсаре эггара шерагIа бола урам бар из, эггара халагIа дар цига лела, машенаца воагIаца сага. Чархаш Юкъайалаьлалца хотгала Ючухьа, дIаоттар машен. Из трактор теке хъальяккха езаш хулар. Ханаш хувца ма лой. Дукха дувцар цу урамх лаьца наьсархоша. Шоашта хилча бакъаьха хетараш дар царех цхьадараш. Цхьачар оалар, трамвай леларгIолаш я йоах цу моттиге, вокхар хьехайора троллейбус. Бакъда е из

а е вож а цига леланзар, хIаьта дика тоа-м бир из урам. Тахан Наьсаре хозагIчарех цаI ба из. Цу урам тIа кхувш йоагIаца Новдашар цIенна эггара юхегIа №1 йола ишкол яр. Цига деша яхар из. Со а ваьгIав цу ишколе деша. Бакъда Новдаш сол 6 шу йоккхагIа хилар баьхан долаш, ювца ишкол цо чакхъаьккхай со 4-ча классе вагIаца хана. Цудухъа дешархо санна из белгIала дагаьгIац сона. Итте класс цига яьккхай цо. ДIахо ший кхел керда хъальяьча заводоца ювзаяь. Токаралла дийша а дийше, механически цехе къахъегамца юхьиг дIайолаю, шпиндель хъабеш. Оаш дикагIа кхетадергдолаш, из электрически бурох йоалла йоачинг санна кхеста цхъа оатхал я аьнна белгалдоаккхаргда вай. Новдаша тахан а дика дагадоагIа цун кIоаргала, диткъала, сомала боармаш, дешархоцо умножене таблица санна, хъадувц цо уж: конус - 26, шейка - 42, кIоаргал - 12, и. кх дI. Цъхан дийнахъа сагага бехк ца боаккхийташ, ший балха гIулакх лерттIа леладора цо. Шпиндель, валик, наклдака, корпус хъае Йемаьр со, йоах, хъахулаш латгача гIалгIай болхлой класса мугларе лаьтгача цу кхалсага. Цудухъа, дукха ха ялале, балха тIа лакх а йир. ХIанз цох цеха мастер йир. Цул тIехьагIа, духхъал ше дика болх баь Гийча доалаш дацар гIулакх, ерригача участкан болх дика дIагIоргбар де дезар, дика къахъегилга хъадеха дезар хIаранегара, царна цаховр дIахъега дезар. Вешта аьлча, цеха начальника эггара дикагIа йола новкъост, гIонча яр мастер. ХIанз ший цъхан кертах жоп делча йоалаш яцар из, цехе болх беча 24 сага балхага бIарглакха безаш дар этта хъал. Кхъаь сменах болх беш бар уж, шоашца кхалнах а маIа нах а болаш. 25 шера бир цо из болх, дIаяла безам хилча а, дIаьлийтацар из, болхлошца цIенхашта а болх хъабайта ховш а хиларах. Цул совгIа, болх мел баьб ха дезар, дIаьзбе безар, цар къахаташ дIачудала дезар. Новдаша смена хъалхарча моттиге латташ хин-

най даим. ДIахо кхы а лакхъо балхах дика кхеташ йола мастер, цох контролёр ю. Кхыча дешашца аьлча, хъабеш бола болх боагIаца боараме бой хъажа езар цун, брак хургIоацаш.

«Брак ечарна фу дора Iа тIаккха?» - хетт аз контролёр хиннача сагага.

«Цкъа хъехар дора, шозлагIа йича балхара дIавоаккхар, - йоах Новдаша. - ДIахъийхача дIа ца кхетачунна де хIама мичад, дIа ца ваьккхача. Цу балха тIа кхы 8 шу даьккхар цо. Ший сменагIа цо хъехам душ хъалкхебаь болхлой дукха бар, царех вар Овшанаькъан Мухьмад, Хутенаькъан Рамазан, Хъулахой Хъасан, Пхьарчанаькъан ПаьтIамат, Оздой Роза. Духхъал балха тIагIола доал даь ца Iеш, къоначарна, уж балхара чубаххалца, дезале санна бIарг тIалоаттабеш хулар Новдаш. Кхалнахах, цо ше ма аллара, «пелгаш Iетгийтадац». Бокъо йоацаш дола хIама леладоя, балхара дIабоахаргболга дIахайтар цо, кхетаче йолча хана а, къаьстгача болхлошца къамаьл деш а. Уж кхалнах лорабу яхаш, массанена дукха езар контролёр. Завода гонахъарча лакхача картех тIехъаьле, цигарча мехкарашца къамаьл де, царех бIаргтоха ухах кагий нах хиннаб. Царна доагIар хъадеш хиннад Новдаша, болхача хана, во бохийташ хиннаб. Цу тайпара оамалаш хиларах, «МаIа Новдаш» аьнна цIи тилла хиннай цох.

«Иштта оалар сох, - яхаш, ел Новдаш ше а. - Хъа нана а хиннай соца къахъегаш, - оал цо сога. - Цо фу оалар хой хьона, «итт къонахчох дIалургъацар аз Новдаш» оалар.

Бокъонца завод саццалца, цига къахъегаш хилар из. Цо болх баьб цеха начальни-каш хиннача Цолой Идрисаца, Чуранаькъан Батгарбикаца, Харсенаькъан Хасмаьмадаца, кхычарца. Цул тIехьагIа, цIагIа Ю ца ховш, завода гонахъарча моттигашка, къаьстга Базорканаькъан Идриса проспекта тIа, ВИЛСа хъалхашкарча сквере цIено лоаттаеца ЖКХ болхлошгта юкьеюда из. Цига цо къахъега даьннад 25 шу. Нувхаш ханнахъа дIаьйохийташ, новраш хъокхийташ, из болх мишта бу хъожаш, хул из Гуйрийна 8 сахъат даьлча денз. Сона дагадоагIа из моттиг мишта яр цхъа 30-35 шу хъалха. Деха наькъаш, дIа-юха кхийса ядаш хъаж уха нувхаш, царна юхе лелаш цискаш, жалеш... Тахан цIена а хоза а я цига. Юаха, салаIа безам болчоа латташ гIандаш да. Цу гIулакхах доккха даькьа доал Новдаша.

Ший вурийтта шу даьлча, маьре яха хиннача Новдашеи цун маьра Йовлой Ахьмадеи ши воI, ши йоI да. Шаккха воI истий кхийла ва, шаккха воI маьре я. Цар цIераш я Мухьмад, Муса, ПаьтIамат, Роза. Цар а къахъийгад шоай хана, нанас болх баьча заводе. Мухьмади Мусаи механически цехе хиннаб, йийиаш - сверлилкаш вIашагIдехкача (сборочни) цехе. Карарча хана уж берригаш Нана-Наьсаре бах, шоай дезалаш кхебеш хъабоагIа.

Новдаша, карарча хана, 71 шу даьннад, хъалха санна хьинар долаш, вай Наьсарен-Шахъар цIена, хоза хилийта гIерташ, денна къахъегаш хъайоагIа из а цунцара болхлой а.

Шоашта Iалам мишта довз хъажа хъийхаб республикан бахархой

Султиганаькъан Йоакъап

Ерригача Россее дIахъош долча экологически диктанта юкье даькьа лаца бех бахархой, укх бетта 9-26-ча деношка. Дерригача дунен рециклинга денна хетабаь болх ба из. «Сердало» газетата из хоам бир Iалама гIулакхех йолча министерстве.

«Экодиктант.рус яхача порталее гIолла онлайн оагIонца дIахъоргда диктант. Дакъа лаца ийш йолаш ва моллагIа саг», - йоах

тхогарча хоаме. 25 хаттара жоп луш, бахархошта довзаргда Iалама хъал лорадарах дола лоархIамедараш.

Нувхех, Iалама зе деш мел йолча хIамаех аренаш мишта лорае еза ховргда даькьа лоацарашта. Рециклинг оал, нувхаш, кхийюла ца эша хIамаш чакхийоахаш, царех керда хIамаш хъаеца балхах.

Геттара лоархIаме, эшаш болх ба из ерригача моттигашка. Хаттарашта жоп луш белгалбаьннарашта дипломаши сертификаташи лургда.

Ирчакхананькъан Сали

Тахан мо дагадоагӀа сона, рыночни экономика дӀайолалуча хана, книжкаш дохкача тикашца «ТЮм» мишта болабир вайцига. Бизнесменаша, уж дӀа а йоахаш, цар хиннача фусамашка кхачан тикаш, кхыйола офисаш хьаеллар. Цул тӀехьагӀа, вахара юкьеяьхкар компьютераш, интернет, бе-бе сайташ. Нах дукхагӀа онлайн-дешарга баьлар.

Цхьан юкья дикка дицделар книжкаш, бакьда шоай ханнахьа юха дийндада доладелар цар вахар. «Фабрика» оалача базар тӀа хьайийллар Нинай тика, Ужахьананькъан Мухьмада книжкаш дохка дукха йоккха йоаца тика. Ха дӀа мел йода дукхагӀа хулаш йоагӀар уж. Карарча хана уж массехк я Наьсаре, Магасе, кхыйолча моттигашка. Дукха ха йоацаш цу тайпара тика хьахиннай «Артис Плаза» яхача Магасерча гостиницан №2 йолча корпусе. Из я Наь-

Керда тика хьайийллай Магасе

Книжкаш юха юкьедоагӀаш латт вай вахара

сарерча «Карона» яхача цӀагӀарча «Букидея» яхача тикан филиал. Наьсаре массехк шу хьалха из тика хьайийллар хиннай Пхьарчананькъан Роза. ХӀанз цун филиала чу Магасе кьахьегаш кхо саг ва, царех цаӀ я тха кьамаьл хинна ТӀоаршхой Танзила. Кхы а ши новкьост я цунца болх беш; Макка, Зарема тхо цига нийсеннача дейнахьа балха бацар.

-БоагӀий нах, ийдой книжкаш? – хетт аз Танзилайга.

-БоагӀа, книжкаш а ийду.

-Фу тайпа книжкаш хетт дукхагӀа? – тахка лайра сона.

-Исбахьален книжкаш, психологеца дувзаденна литература каст-каста хетт, – йоах Танзилас.

Тикага цхьа зал мара яц, хӀаьта а цу чу тарденнад тайп-тайпара чулоацам бола книжкаш, царех да исбахьален литература. Хоза арадахьа, бӀарг тӀаозаш да Достоевский Фёдора «Карамазовар вежарий», Шекспир Вильяма трагедеш, Гоголь Николая «Дайна синош», Пушкин Александра «Капитана йоӀ», дерригаш дийца варгвац. Иштта кердача тика чу да Илманца, политикаца, доазол арахарча классикаца, гӀалгӀай меттаца дувзаденна книжкаш. ТӀехьардараш дукхагӀа даькье мотт Юмабеш доагӀача бераш-

та лаьрхӀа да. ГӀалгӀай боккхагӀа йоазанхой книжкаш ма хулла дукхагӀа цу чу хилар ловра. Хетаргахьа, уж кӀезига хилар дувзаденна да, уж кӀезига арадувлаш хиларца.

Литература дукха дезаш волча сага товр хургда аьнна хет сона, цу тика чу нийсвелча, книжкаш дика хиларал совгӀа, маьхаш а совлакха дац цар. Масала, ли-

тература дезаш волча сага хоза арадахькхача Куприна книжкана кходергдац 300-400 сом. Цул совгӀа, совгӀата дала мегаргдолаш, лоархӀама а лакхача боарам тӀа яздаь а книжкаш да тика чу дохкараш.

Белгалдаккха деза, ювцача тика чура эца йиш я, дешархошта ишколе эшаргдола кхыдола хӀамаш.

Вахара таронаш хувцалуш йоагӀа

Кхоаненга хьожаш, баккха ког

Батайнаькъан Хьава

Поэта Угурчананькъан Азматгире ма аллара, «ГӀалгӀай массаза а хиннаб эздел долаш. Царгара из даьккха моттиг яц...» Эхь-эздел гӀалгӀай кьаман толашагӀа бола гӀирс ба. Алхха гӀалгӀай мара йоаца оамалаш дукха я вай Ӏадаташца.

«Хам бе велча, хам баь варгвоацаш; мах бе велча, булургбоацаш, да эздел», яхаш, да вай даьй кица.

Из вайна даьша, ноаноша йита йоккха ганз я. Из ганз дилла а вайца я, вай пайда эца беза цох. Фуд цу ганза чудоагӀаш? Эггара хьалха ший мохк, ший кьам дезаш хилар да; даьй хоза гӀулакхаш леладар, ший мехка сий лорадар, воккхагӀал-зӀамагӀал лархӀар. Лоацца аьлча, из да оамалца, гӀулакхаца саг хилар. Цу массадолча хӀаманца дувзаденна да хӀанз со дувца гӀертар.

Машинаш хьайолаенна, таханарча паргӀатонга вай кхьача цхьа шовзткье иттеш шу

мара дац. Хьалха вордашца а гӀаш а лийннаб нах. Автобусаш а яр, бакьда уж наг-нагахьа мара ягӀацар. Дукха хьежа везаш хулар наькьа араваьнна наькьахо.

Из иштта дар. Вайна из ха дика дагайоагӀа. Саг йоагӀача замелха говр-вордашца ухар. Фургонца нускал доладеш моттигаш нийслора. Массане а хоза самукьадоалаш дӀадодар хьоалчагӀан ди. ХӀара хӀаман ше-ший ха я. Тахан латта хьал кхыча беса да. Зама хувцаеннай, цунга хьежжа наьха таронаш а нах а хувцабннаб. Вахар, денгара ди массаза доал, хувцалуш доагӀа. Цхьабакьда ха деза, из деррига а Даьлагара долга. Дала шийна хьаденна рузкьа, ниймат зехьа доадар во да. Вайна юкье ба цу тайпара, кхом ца беш, рузкьа доадараш.

ХӀанз латгача хана, цхьанне коа фецара кема Юдессад аьнна хезача а, цецвала хӀама дац. Сел чоагӀа тӀехьахаб цхьабарий «кад».

Аз ер йоазув деча юкья, хоам

бера, МагӀалбика наькь тӀа машинаша лозабь нах ба, аьнна. «Харт» аьле, кер кӀалтлабоаккх цу тайпара бенача хоамо.

ХӀана дола из машинаш сиха хехкар? Кагирхой сиха хилар да-те, е даьша-ноаноша тӀехье хьехамца цакхьар да-те? Машинаш сиха хехкарах дукха хатараш нийсеннад. Саг йоагӀаца, саг йодача замей машинаш, хьаьрбаьнна кхестаеш, сиха лехкаш нийслу, саг лозавеш а нийслу. Маьршаца сага ций хьарчарал халагӀа фу хургда?

Из дагалоаттадеш, бусалба дино дӀадеххача тайпара адам сабаре хилча, хатараш а кӀезигагӀа хургдар. Наха балийна а ца боалаш, наькьа бокьонаш а лораеш, хехка езар-кх машинаш.

КӀирандийнахьа, ший гӀулакха аравала бӀакьжабеш хул цхьавола саг, хӀана аьлча уж наькь тӀа нийсбелча, хьемичахьа варгва ца ховш вус. Цудухьа делкьел тӀехьагӀа мара арацабоалараш дукха ба, шоашта наькь тӀа паргӀато

хургилоаш.

Дикка уйла йича, хала ха я ер, денна хьахоз вайна хатараш. Хьалха хинна хоза гӀулакхаш, кӀезиг-кӀезига юкьера дӀадоалаш латт. Онгушта вахача кьоаночо Даскенаькъан Идриса дийцар тхона, тхьовра замеш мишта хулар, эхь-эздел мишта лораде дезар, шоашка малагӀа хоза гӀулакхаш гойта дезар цу хана. Хьалхарча аргӀагӀа лорабе безаш бар саг йоагӀаца фусама коара дӀабола боккхий нах, царцара гӀулакх, эздел леладар лоархӀама дар, хӀана аьлча, хьа цӀен юхьмараш яр уж, цар дӀахьош бар а хьа сий доаккхаш бола никь бар. КӀезига вай дӀаяхача ханашка хьоже, хӀанз санна наькьа хьовзам хинна моттигаш нийслуцар. Хоза, безаме дӀа а бахе, юхабоагӀар замеш а. Новкьа самукьадоаккхаш, цхьаннахьа сайце, замей мехкарий пандарца, халхарца гонна юкьебоалар. Замелха водар ховш хулар новкьа а дӀакхьача а ловзар хургдолга, дукхагӀа цунца цӀихеза яр из замелхе.

ХӀанз санна герзаш детташ, наьха хӀама ийрчадаккха а ца гӀерташ, салаӀа ховш хиннаб уж. Тахан латта ха кхыча беса я.

Машинаш хӀара коа шиькхое я. ГӀулакхаш, хӀара денна ЮтӀадетталуш мара, тӀерадоалаш дац. Наьха шоайла безам эца, вӀаший бӀаргаго безам хилац, хӀана аьлча дезараша дӀалоац еррига ха. ХьоашалгӀа вахар-вар лаьгӀлуш доагӀа. Воайла дагададар, эшача наькьавалар хьалха вай даьша леладаьча тайпара дац. Зама хувцаеннай, бакьда вай хувцадала йиш яц, воашта даьша дита хоза гӀулакхаш диццадара тӀакхувш хила деза. КӀезига кӀаьдагӀа, сабарегӀа, безамегӀа хиларах тийша а дукха да. Кьаьстта из доагӀаш да кагирхошта. Сиха даха хий фордах кхийттадац, оалаш санна, уйла еш, хила деза вай хургдолчун, кхоанен. Эздел лорадеш хила деза. Зехьа аьннадац Озанаькъан Салмана «эздел лело атта да, бакьда сий цун лакха да!..»

Наьсаре юкъяра транспорт сецаш йолча моттигах, нувхий гув хиннаб

Газданаькъан Ахьмад

Наьсарен-Шахъара администраце ший болх хьабеш цахиларах, из дIатIайцар ГалгIайчен Халкъа фронто, цо доал деча даькъ тIарча Iаьдалгара хьадийхар Базорканаькъан Идриса цIерагIча проспекта тIа юкъяра транспорт сецаш йолча моттиге сихонца лостам бар. Из дукха нах лела моттиг я, ма дарра аьлча, боккъонца йола кхалаж хьаяьй цига.

«Наьсарен бахархой тхога латкъа баьжа хилар, Базорканаькъан Идриса цIерагIча проспекта тIа 80-ча цIен юхе латташ йола транспорт сеца моттиг бIеха хиларах. Халкъа фронта эксперташа рейд дIайихьача, цига из сурт долаш дар, еррига нувхаш Iокхийса, цъа боккъонца йола нувхий аре хьаяьяр. Тхоаш цига дахачул тIехьагIа, оаха Наьсарен-Шахъара администрацега хоам бир, уж тIа а хьехаш, цига лостам бара», - аьлар «Сердало» газетага ГалгIайчен Халкъа фронто.

Иалам лорадара тIехъа ба вай мехкара дешархой

Гаьгенаькъан Марина

«БумБатл» яхача Иалам лорадара тIехъа дIахьоча боламе, 1650 кийла тиша каьхат гулدير МагIалбикерча № 2 йолча иш-

кола дешархоша. Бераша, цар даьша, ноаноша, хьехархоша къахьегаш; хьахинна болх ба из.

Цу болама баьхан вайна мас-

санена дика довз: эшаш доаца каьхат цIаькха чакхдаьккха, кхыйола хIама хьаергйолаш, дIахьош ба из болам. Иалама хьал лораду иштта дIахьоча балхо.

«Цу болама юкье дакъа лаца

аьттув баьнна раьза да тхо. Дала вайна деннача хозача Иалама а пайда хул цох. Кхыбараша а чам чубенна хьаллоацаргда аьнна хет из беркате гIулакх», - белгалдир ЭнгиноевгIар Мадинас.

«ГалгIайче» яха ГТРК хьожаш я, ший передачаш вайцига дIа мишта кхоач

Козой Мадина

«ГалгIайче» яхача пачахьалкхен телерадиокомпане инженерно-технически отдела говзанчаша таьрахый телевидени дIахьокхара дикал миштай хьожаш болх дIахьу Наьсарен, МагIалбика кхалешка, цу даькъе МагIалбика шахъаре, яхаш, дийцар цигарча болхлоша.

Из болх дIабахъара баьхан да, нах латкъаш хилар. Компане белгалдаьчох, 2016 шера оагIой бетта 28-ча дийнахъа таьрахый оалача кепара телевидени го йиш хургйола болх йистебаьккхаб.

Цо таро хилиитар болх дикагIа тоабе, хьаьхокхаш дола сурт дуккха дикагIа хилийта. Цул совгIа, «Росси-ГалгIайче» радион беррига гIирс хийцаб, цунга ладугIа йиш я 10,1,3 FM яхача талгIентIа», - аьлар «ГалгIайче» яхача ГТРК.

Полицейскеша дешархошта, студенташта хьалхадоях; наркотиках хьадоала зулам

Газданаькъан Ахьмад

ГалгIайче дIахьош ба «Россе бераш-2023» яха сиха беча балха боахамашта юкъяра болам. ПДН инспектор Лаьна-наькъан Аьсет ший балха кхыча новкъосташца яха хилар Лаьнанаькъан И.С.

цIерагIча ЖIайрахъарча ишколе-берий беша, иштта уж хилар Наьсарен Заьзганаькъан И.Б. цIерагIча ахархой техникуме. Цар дийцар дешархошта, наркотикех хьадоалача зуламех, царех наха а иштта уж лелаеча сага а мел зе хул.

«Кхувш доагIача ноахала наркотикех хьадоала зе дIахайтар, из сага унахIенонна Iаткъаш хилар довзийтар, берий кхерамзле лораяра гIулакха юкье лоархIамедар да. Берашта дийцар, Россе законах наркотикаш лелаер уголовни бехктокхаме озаш хила-

рах. Полицейскеша дешархой, студенташ лорабу, уйла ца еш цар харцахъа хIама дергдоацаш, цар из баьхан долаш шоай кхоане йоаергйоацаш», - аьлар «Сердало» газетага ГалгIай Республика гIолла йолча Россе МВД зарбан болх лелабераша.

сердало

Учредители:
Правительство
Республики Ингушетия и
ГАУ «Общенациональная
газета «Сердало»

Главный редактор:
Курскиева Х.А.

Адрес Правительства РИ:
360001, г. Магас,
пр. И. Зязикова, 12.

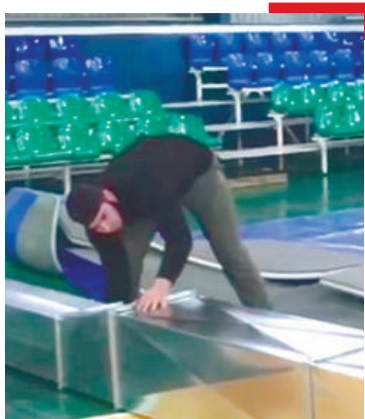
Адрес редакции и издателя:
Республика Ингушетия,
386101, г. Назрань,
Тер. Центральный округ
пр. И.Базоркина, 60.
Тел.: 8 (8734) 77-11-84
Бухгалтерия: 8 (8734) 77-10-85.

Газета зарегистрирована
Управлением Россохранкультуры
по ЮФО.
Рег. номер ПИ № ФС 10-6526
от 5 марта 2007 г.
E-mail: serdalo@yandex.ru
Сайт газеты: serdalo.ru.

Набор и верстка произведены в
компьютерном центре редакции
газеты «Сердало».
Время подписания номера
по графику в печать:
22 ноября 2023 г.
Фактически 17:20.

Точка зрения авторов может не
совпадать с позицией редакции.
При перепечатке
ссылка на газету обязательна.
Письма, рукописи, фотографии,
рисунки не рецензируются и не
возвращаются.
Свободная цена

Газета отпечатана в издательстве
«Южный регион»,
с готовых диалитивов
Адрес: 357600, Ставропольский край,
г. Ессентуки, ул. Никольская, 5.
Заказ № 1435 Тираж: 2000 экз.

МагІалбикерча ФОКе фо цІендар, кердача хьисапе хургда

ГІазданаькъан Ахьмад

МагІалбик-Шахьарерча
Тумхой И. цІерагІа
физкультурно-унахцІенон
моттиге йІовхал, шелаш
телаш йола фо цІендерг
оттаеш латт. Кастлуш
из оттаяь яргья, гов-
занчаш ба цига къа-
хьегаш, хьатІадоагІа
кІира цунга болх байтара
гІулакх дІадоладеш да.

ФОКа спортини зале цу
тайпара гІирс оттабу шахьа-
ра бюджетерча ахча, цо таро
лургья эшаш дола цІена фо
лоаттаде, цу чу гуллуш болча
наьха дукхалга, беча балха-
га хьежжа. Фо цІендеш бола
гІирс зале эшаш йола йІовхал
а тІунал а нийсьеш хургба.

ДІайха а шийла а фо хиларо
спортменашта дика хьалаш
кхолларгда», - аьлар «Сер-
дало» газетага МагІалбик-
Шахьара администраце.

Іадсаькх деттарах йола яхь дІайихьар Магасе

Гаьгенаькъан Марина

Іадсаькх деттарах йола
яхь дІайихьар Магасерча
университета студенташца
туризмах йолча комитетои;
спортах, туризмах, культу-
рах йолча Магасерча мот-
тигои.

«Сердало» газетага из хоам
бир яхь вІашагІеллараша.
Дерригача дунен кагирхой
денна хетаяь яр из турнир.
Тайп-тайпарча факультета-
шка дешаш болча студенташа

гойтар, къаьнарча хана денз
къаьстта Кавказерча къа-
машта юкье даьржа хинна
Іадсаькх деттара говзал шоай
миштай. Университетерча 80
сага юкье 14 саг Инди мехка-
ра нах бар. Хьалхарча лагІа
тІа ваьлар 38 очко яккха Ха-
чубаранаькъан Рашид.

28 очко яккхача Боранаь-
къан Ислама шоллагІа мот-
тиг къаьчар. 12 балл яккхача
лорий факультета студенташ-
та Исмейланаькъан Ювназаи
Іумаранаькъан Адамаи юкье
йийкъар кхоалагІа моттиг.

Кхалнаьха говзал хьаййчаца,
46 очко яккхача Галай Ха-
дена къаьчар хьалхара мот-
тиг. Орцханаькъан Маришай-
на къаьчар шоллагІа моттиг
(38 очко), Мургустанаькъан
Аминайна елар кхоалагІа
моттиг (37 очко). 32 балл як-
кхар Дарсиганаькъан Ха-
дижас. Цунна елар йиьлагІа
моттиг. Туризмах йолча ко-
митета хьалхалатгача Чу-
ранаькъан Мухьмада яха-
чоь, иштта дІакхухьача яхь
Іадсаькх деттара гІулакх до-
аржадергда вайна юкье. Кот-

баьннарашта елар майдил-
гаш, совгІаташ, кхьича къа-
мий студенташта баркал
оалаш грамоташ елар, шахьа-
ра спортини вахаре дакъа
лацарах.

«Укх шин шера чоагІа без-
абеннаб сона ер мохк. Беза-
ме, дика нах ба укхача баха-
раш. Цьхаккха къамаш къе-
стадеш боацаш, массахана
гІо де кийча болча наха юкье
вахача, деша атта да», - дий-
цар Индерча студента Вха-
та Акаша.

ОБЪЯВЛЕНИЯ

В соответствии с Законом
Российской Федерации от 26
июня 1992 года № 3132-1 «О
статусе судей в Российской Фе-
дерации» квалификационная
коллегия судей Республики Ингу-
шетия объявляет об откры-
тии вакантной должности ми-
рового судьи судебного участка
№ 16 Республики Ингушетия.

Заявления и документы, пе-
речисленные в пункте 6 ста-
тьи 5 вышеуказанного закона
квалификационной коллегии
судей Республики Ингушетия
принимаются с «23» ноября
2023 г. до 18:00 ч. «13» декабря
2023 г.

Обращаться по адресу: г.
Магас, ул. К. Кулиева, д. 6,
Управление Судебного департа-
мента в Республике Ингушетия
к секретарю квалификацион-
ной коллегии судей Республики
Ингушетия – Джаниеву М-Б.О.
Заявления и документы, по-
ступившие после указанного
срока, к рассмотрению не при-
нимаются.

Утерянный аттестат
№357610, выданный СОШ с.
п. Долаково в 1995 г. на имя
Гаракоевой Светланы Сул-
тан-Гиреевны, считать недей-
ствительным.

Утерянный аттестат
№11060400137994, выдан-
ный Политехническим кол-
леджем г. Назрани в 2022 г.
на имя Тангиева Зураба Ми-
каиловича, считать недей-
ствительным.

Эллиной-румий оалача латарах белгалбаьлар вай кагирхой

Гаьгенаькъан Марина

Каспийске дІадихьача эл-
линой-румий оалача ер-
ригача Руссе моттигаш чу-
лоацаш хиннача латарах
белгалбаьлар вай мехка-
ра спортсменах. Из хоам
«Сердало» газетага бир цу
латарах йолча республи-
керча федерацие.

«Вай республика цига
гойташ хиннараш «Ади-Ахь-
мад» яхача спортини клуб-
бера спортсменах бар. Ка-
гирхой Јомабеш вола Хам-
хой Ислам вахавар царца.
2006-ча, 2007-ча шераш-
карча кагирхошта юкье Бу-
зуртанаькъан Мухьмада
(57), Кьоастой Асланбека
(48), Оздой Јумара (51) боар-
за майдилгаш яьхар», - йоах

тхога бенача хоам. СССР
спорте цІихеза хиннача Аба-
каров Мухьмада хетаяь яр

уж яхьаш.
Белгалде деза, дувцаш
дола латар вай мехкарча ка-

гирхошта юкье дикка даьр-
жа долга.

